

VI. FEJEZET.

Különleges rendelkezések.

Vádkiterjesztés.

41. §.

1. A jogosult parancsnok, ha a *tényfelderítő eljárás során*, az eljárás alatt állónak olyan újabb cselekménye vagy mulasztása jut tudomására, amely bü. eljárás tárgyává teendő, vádkiterjesztést rendel el.

Ha a vádkiterjesztést szükségessé tevő cselekményt vagy mulasztást a tényfelderítő eljárás során a büv. észleli, a követendő eljárást a 20. §. 6. pontja szabályozza.

2. Ha a vádkiterjesztést szükségessé tevő cselekmények vagy mulasztások a tényfelderítő eljárás befejezte után, de még a *tisztgyűlés megnyitása előtt* merülnek fel, a tisztgyűlést, — egységes határozat biztosítása végett, — a kiegészítő tényfelderítő eljárás befejeztéig el kell halasztani.

3. Ha a vádkiterjesztést szükségessé tevő cselekmény vagy mulasztás már a *tisztgyűlés határozata után*, de még a végtárgyalás megnyitása előtt merül fel, akkor a bü. tanács tárgyalását kell az összes cselekményekre kiterjedő egységes határozat elérése céljából a kiegészítő tényfelderítő eljárás befejeztéig elhalasztani.

Ebben az esetben a kiegészítő tényfelderítő eljárás befejeztével nem kell újabb tisztgyűlést egybehívni.

4. Ha a vádkiterjesztést szükségessé tevő cselekmény vagy mulasztás a *végtárgyalás* után jut a parancsnok tudomására, azt — föltéve, hogy erre még egyáltalán sor kerülhet — újabb bü. eljárás keretében kell elbírálni és megtorolni.

5. Ha a becsületügyi eljárás bármely szakában bebizonyosodik, hogy az eljárás alatt álló azért követ el a tisztállás becsületét vagy tekintélyét érintő újabb cselekményeket, hogy ezáltal ügyének befejezését késleltesse vagy megakadályozza, a vádkiterjesztés, vagy egy esetleges későbbi új eljárás megindítása tekintetében való döntés joga a jóváhagyásra, illetve befejezésre hivatott parancsnokot illeti.

6. Alaki tekintetben a vádkiterjesztésre a 14. §. 1. pontjában foglalt rendelkezések mérvadók.

42. §

Újrafelvételi eljárás.

1. A már jogerősen befejezett bü. eljárás újrafelvételének* akkor van helye, ha az alapeljárás során ismeretlen, *utólag felmerült körülményekből*, illetőleg bizonyítékokból arra lehet következtetni, hogy a határozat téves adatok alapján jött létre, ennél fogva az helytállónak és igazságosnak nem tekinthető.

Az újrafelvételi eljárást mind az eljárás alatt álló javára, mind annak hátrányára el lehet rendelni.

2. Ugyancsak újrafelvételnek van helye akkor is, ha a m. kir. honvéd vezérkar főnöke (csendőrség felügyelője) az alapeljárás irataiból jut arra a meggyőződésre, hogy a határozatot az ítélkező bü. szerv tagjainak

* Az újrafelvételi eljárás nem azonos a visszahelyezési (rehabilitálási) eljárással. Az újrafelvételi eljárás esetleges tévedéseket vagy sérelmeket van hivatva helyrehozni, ezzel szemben a visszahelyezési eljárás a Legfelsőbb kegyelmi tény esetleges gyakorlását van hivatva előkészíteni. (44. §.)

téveletese folytán nem lehet helytállónak és igazságosnak elfogadni.

3. Az 1. pont alapján az újrafelvételt mind az érdekelt (védője, képviselője), mind az eljárásban közreműködött bármely parancsnok kezdeményezheti. A kérelmet, amelyben határozottan meg kell jelölni mindazokat az okokat, körülményeket és bizonyítékokat, amelyek az újrafelvétel elrendelésére alkalmasnak látszanak, döntésre ahhoz a parancsnokhoz kell előterjeszteni, aki a becsületügyben a jóváhagyásra hivatott parancsnok (7. §. 2. p.) jogait gyakorolta.

4. A 3. pontban említett parancsnok — szükség esetén valamely bü. választmány véleményének meghallgatása után, amely azonban a tényfelderítő eljárást vagy kiegészítő tényfelderítő eljárást végzett büv. nem lehet, — dönt afelől, vajjon az újrafelvételi eljárást elrendeli-e, vagy sem, döntését az érdekelttel közli és arról a m. kir. honvéd vezérkar főnökének is jelentést tesz.

5. Ha a döntésre hivatott parancsnok az újrafelvételt elrendeli, akkor az újrafelvett eljárás során a *jogosult parancsnok* jogait ő maga gyakorolja.

6. Az újrafelvett eljárásban azok a bü. szervek, amelyek az alapeljárásban közreműködtek, részt nem vehetnek. Egyébként az újrafelvételi eljárást az alapeljárásra fennálló szabályok szerint kell lefolytatni, annak során azonban az esetleg módosult tényállás tekintetében is legalább a tisztigyűlés határozatát be kell szerezni. A tisztigyűlés határozatának és az esetleg egybehívott bü. tanács véghatározatának alapjául az újonnan lefolytatott tényfelderítő eljárás eredménye szolgál.

7. Az újrafelvételi eljárásban a *jóváhagyásra hivatott parancsnok jogait* minden ügyben a m. kir. honvéd vezérkar főnöke gyakorolja.

Ha az újrafelvételi eljárás eredménye eltér az alapeljárás eredményétől, a hozott új határozat hatályba-

léptetésével egyidejűleg a m. kir. honvéd vezérkar főnöke az alapeljárás során hozott határozatot megsemmisíti.

43. §. Tiszti rendfokozatról való lemondás.

1. Minden tisztnek jogában áll, hogy a bü. eljárásnak vagy következményeinek elkerülése végett rendfokozatáról lemondjon. Az erre vonatkozólag előterjesztett kérelem teljesítését csak akkor lehet megtagadni, ha az érintett tiszt katonai bünvádi eljárás alatt áll, vagy ha az ellene folyamatban lévő bü. eljárás már a végtárgyalás megnyitásáig jutott.*

2. A tiszti rendfokozatról való lemondás elfogadására irányuló kérelmet mindig írásban és a honvédelmi miniszterhez címezve kell a jogosult parancsnoknál benyújtani.

3. A jogosult parancsnok a kérvényt az anyakönyvi lap másolatának csatolása mellett szolgálati úton — soronkívül — a jóváhagyásra hivatott parancsnokhoz, ez utóbbi

* A tiszti rendfokozatról való lemondás joga az 1921. évi XLIX. t.-c. 19. §-ának rendelkezésein alapul és illetmények tekintetében alábbi következményei vannak:

1. tényleges tiszt a rendfokozatról való lemondás tényével egyben illetményeiről is lemond. A honvédelmi miniszternek azonban jogában áll részére kérelmére, beigazolt rászorultság esetén a törvényes mérték teljes összegéig terjedhető ellátási illetményeket oda ítélni. (1921. évi XXXII. t.-c. katonai ellátási törvény 9. §-a.),

2. nyugállományú tisztnek a rendfokozatról való lemondással egyidejűleg nyilatkozatot kell előterjesztenie arra vonatkozólag, hogy nyugellátásáról is lemond-e vagy sem. Ha a nyugellátás további meghagyását kérve mondott le és lemondását elfogadták, nyugdíjának további élvezete nem szűnik meg. (1921. évi XXXII. t.-c. 15. §. k) pontja.) Ez esetben azonban a kérelmezőnek köteleznie kell magát arra, hogy esetleges polgári, állami, vagy ezzel egyenlőnek tartott szolgálatban való alkalmaztatását, illetményei összegét, ezek esetleges emelkedését a honvédelmi miniszternek azonnal jelenteni fogja.

pedig ugyancsak szolgálati úton és soronkívül a m. kir. honvéd vezérkar főnökéhez (csendőrség felügyelőjéhez) terjeszti elő. A kérvény láttamozási záradékában az esetleg folyamatban lévő katonai bünvádi vagy bü. eljárás állását jelenteni kell. Ha a bü. eljárás már a végtárgyalás megnyitásáig jutott, a jóváhagyásra hivatott parancsnok a lemondás elfogadása vagy elutasítása tekintetében is véleményt terjeszt elő.

4. A m. kir. honvéd vezérkar főnöke (csendőrség felügyelője) a lemondás elfogadására vagy elutasítására nézve, jelen §. 1. pontjának rendelkezéseit szem előtt tartva, állást foglal és állásfoglalását az ügyiratokkal együtt a honvédelmi miniszterhez döntés végett előterjeszti. Ha a honvédelmi miniszter a lemondást elfogadta, a m. kir. honvéd vezérkar főnöke, illetve a csendőrség felügyelője a bü. eljárást megszünteti. Ez utóbbi eme intézkedését a m. kir. honvéd vezérkar főnökének bejelenti.

5. Függetlenül a lemondási kérelemnek jelen §. 3. pontjában meghatározott soronkívüli előterjesztésétől, gondoskodni kell arról is, hogy a bü. eljárás alapjául szolgált cselekmények vagy mulasztások lényege egy esetleges későbbi visszahelyezési (rehabilitációs) eljárás céljaira összefoglaltassék, továbbá, hogy a rendfokozatról való lemondással kapcsolatban a tiszti kitüntetések meghagyása vagy elvonása, valamint altiszti vagy tisztes rendfokozat esetleges adományozása tekintetében is döntés történjék. Ezért a jogosult parancsnok:

a) ha a tényfelderítő eljárás még nincs befejezve, gondoskodik az eljárás alapjául szolgáló cselekményeknek a rendelkezésre álló adatok alapján való megállapításáról és utasítja a bü. választmányt, hogy mind a kitüntetések meghagyása vagy elvonása, mind valamely altiszti vagy tisztes rendfokozat esetleges odaítélése tekintetében véleményt nyilvánítson,

b) ha a kérelem oly időben érkezik, amidőn a tény-

felderítő eljárás már be van fejezve, azaz az előadás már meg van szerkesztve, csupán a kitüntetések meghagyása vagy elvonása, illetve az altiszti vagy tisztesi rendfokozat odaítélése tekintetében kell a büv. véleményét pótlólag beszerezni.

A jogosult parancsnok az ekként kiegészített bü. iratokat véleményezve, szolgálati úton, a jóváhagyásra hivatott parancsnokhoz, ez utóbbi pedig ugyancsak véleményezve, szolgálati úton, a m. kir. honvéd vezérkar főnökéhez (csendőrség felügyelőjéhez) terjeszti elő, aki azután azokat állásfoglalásával kiegészítve, a további szükséges intézkedések megtétele végett a honvédelmi miniszterhez terjeszti.

6. Ha a lemondásra vonatkozó kérvény már a becsületügyi tanács tárgyalása után, tehát oly időben érkezik be, amidőn a bü. tanács esetleges sértő határozattal kapcsolatban már a kitüntetések meghagyása vagy elvonása és altiszti vagy tisztesi rendfokozat odaítélése tekintetében is indítványt tett (37. §. 1. pontjának *m*) és *n*) alpontjai), a büv. véleményét nem kell ezekre külön beszerezni, hanem csupán a bü. iratokat kell a jóváhagyásra hivatott parancsnok véleményével kiegészítve a m. kir. honvéd vezérkar főnökéhez (csendőrség felügyelőjéhez) előterjeszteni.

7. A m. kir. honvéd vezérkar főnöke (csendőrség felügyelője) a honvédelmi miniszter, illetve az Államfő döntésének beérkezése után a bü. iratokat a lemondás elfogadására, a kitüntetések meghagyására vagy megvonására, végül az altiszti vagy tisztesi rendfokozat odaítélésére vonatkozó rendelkezésekkel kiegészítve, lezárja és a 47. §. értelmében megőrzi, illetve a csendőrség felügyelője megőrzésre a m. kir. honvéd vezérkar főnökéhez előterjeszti.

Rendfokozat visszaadása kegyelmi úton.

44. §.

(Rehabilitáció.)

1. Volt tisztek (tisztjelöltek), akik rendfokozatukat bűnvádi vagy becsületügyi eljárás következményeképpen elvesztették, vagy abból közigazgatási úton elbocsátattak, avagy arról önként lemondottak, egykor viselt tiszti (tisztjelölti) rendfokozatukat Legfelsőbb kegyelemből *kivételesen* visszanyerhetik, ha cselekményük természetéhez viszonyított megfelelő *hosszú idő* eltelte alatt kétségtelen bizonyosságát adták annak, hogy előbbi hibájukat tőlük telhetőleg *jóvátették*, a polgári társadalom megbecsülését kivívták, különleges *érdemeket* szereztek, ennél fogva a tisztikarba való esetleges visszavételük nem szolgálhat a tiszti állás tekintélyének hátrányára.*

2. A rendfokozatnak Legfelsőbb kegyelemből való kivételes visszaadását a 7. melléklet szerinti kérvényben kell kérni, melyet az alábbiak szerint kell előterjeszteni:

I. volt törzstiszteknek, főtiszteknek és tisztjelölteknek közvetlenül annak a hadtestnek a parancsnokához, amelyhez állományilletékes csapattestük tartozik, vagy — amennyiben állományilletékes csapattestük nincs, — amelynek nyilvántartásában állanak, vagy legutoljára állottak,

II. a *légierőktől és folyamierőktől* származott volt törzstiszteknek, főtiszteknek és tisztjelölteknek közvetlenül a m. kir. légierők, illetve a m. kir. folyamierők parancsnokához,

III. volt *csendőror* törzstiszteknek, főtiszteknek és

* A rehabilitáció kivételes kegyelmi tény, amelyre jogigényt támasztani nem lehet. A rehabilitációs eljárást nem szabad összetéveszteni az újrafelvételi eljárással (42. §.), amely esetleges tévedéseket vagy sérelmeket van hivatva kiküszöbölni, amelyre tehát kellő feltételek fennforgása esetén mindenki igényt tarthat.

tisztjelölteknek közvetlenül a m. kir. csendőrség felügyelőjéhez,

IV. a *tábornoki kar* volt tagjainak közvetlenül a m. kir. honvéd vezérkar főnökéhez.*

3. A visszahelyezési eljárásban a jogosult parancsnoki jogokat az a parancsnok (főnök) gyakorolja, akihez a kérvényt a 2. pont értelmében előterjeszteni kellett.

4. A *parancsnok* a hozzá előterjesztett kérvényt mindenek előtt alaki tekintetben megvizsgálja és szükség esetében folyamodót annak jelen szabályzat 7. melléklete szerinti újraserkesztésére (kiegészítésére) utasítja. Azután beszerzi az esetleges megelőző eljárásra, vagy a tiszti rendfokozatról való lemondásra vonatkozó iratokat és azok birtokában elbírálja a kérelmet atekintetben, hogy a rendfokozat visszaadásának jelen § 1. pontjában foglalt feltételei megvannak-e legalább oly fokban, hogy a kérelem érdemi tárgyalás alá vehető, vagy sem.**

* Azok a hivatásos állományból származó volt tisztek, akik tiszti rendfokozatukat a *tényleges* állományban vesztették el, egykor viselt tiszti rendfokozatukat csak a szolgálaton kívüli viszonyban nyerhetik vissza. Ennélfogva ily egyének rendfokozatuk visszaadása iránti kérvényükhöz csatolják a szolgálaton kívüli viszonyba helyezésre vonatkozó és külön rendeletekben megállapított minta szerint szerkesztett és felszerelt kérvényüket is. (Lásd: 1925. évi 7. sz. Honvédségi Közlönyben megjelent 2471/el. 8—1925. és az azt kiegészítő 8304/titk. 8—1925. sz. honvédelmi miniszteri rendeleteket.)

** Ha a folyamodót tiszti rendfokozatából kóros elmeállapotban elkövetett cselekmények miatt jelen szabályzat 4. §. 4—8. pontja értelmében bocsátották el, a visszahelyezési eljárás megindítása előtt szakorvosi leletet kell a honvédelmi miniszter útján beszerezni atekintetben, hogy egészségi állapota javult-e annyira, hogy a tiszti rendfokozat visszaadásának etekintetben akadálya nincs. Ha a szakorvosi lelet kedvezőtlen, a visszahelyezési eljárást nem lehet folytatni.

A *parancsnok*, ha szükségesnek látja, *döntéséhez* egy — a folyamodó volt rendfokozata szerint illetékes — becsületügyi választmány véleményét is beszerezheti.

5. Ha a parancsnok az elbírálás eredményeként úgy találja, hogy a kérelem érdemi tárgyalásra — jelen §. 1. pontjában foglalt feltételek hiánya következtében — még nem időszerű, folyamodót erről — esetleg indokai közlésével — értesíti, egyben megszabja azt a legközelebbi időpontot, melynek letelte után folyamodó kérelmét — az érdemi tárgyalás megejtése céljából — újból előterjesztheti.

6. Ha a parancsnok az elbírálás eredményeként úgy találja, hogy a visszahelyezési eljárás lefolytatásának — jelen §. 1. pontjában foglalt — feltételei legalább oly fokban megvannak, hogy a kérelem érdemi tárgyalás alá vehető, úgyszintén, ha a kérvény a parancsnok részéről az 5. pont értelmében megszabott határidő eltelte után érkezett be, akkor — folyamodó egyidejű értesítése mellett — a visszahelyezési eljárás lefolytatására intézkedik, egyben ehhez az összes tárgyiratokat egy, a folyamodó volt rendfokozata szerint illetékes *becsületügyi választmánynak* kiadja.

7. A *becsületügyi választmány* a folyamodót személyes vallomástétel céljára megidézi, vallomását, valamint a kérvényében előadottakat az ügyiratok és esetleg tanuvallomások alapján is ellenőrzi, szükség esetén azokat, különösen a jóvátétel tekintetében, megfelelő nyomozás után kiegészíti, azután megállapításait összefoglalva, azok eredményéhez képest — anélkül azonban, hogy az esetleges előző eljárások felülbírálásába bocsátkoznék* — össze-

* Ha a becsületügyi választmány a nyomozás során oly adatok vagy bizonyítékok birtokába jut, amelyek az alapeljárás során hozott határozat megdöntésére alkalmasak, akkor újrafelvételi eljárás (42. §.) lefolytatására kell javaslatot tennie.

foglalást és indokolt véleményt (8. melléklet) terjeszt elő arra nézve, vajjon figyelemmel az egykor elkövetett cselekmények természetére, az időközben történt esetleges *jóvátételre*, a folyamodó jelenlegi viszonyaira, különösképpen pedig szerzett *érdemeire*: összeegyeztethető-e az állástekintéllyel, hogy folyamodó egykor viselt tiszti (tisztjelölti) rendfokozatát visszanyerje.

A becsületügyi választmány eljárására a tényfelderítő eljárás fejezetében (20. §.) foglalt rendelkezések értelemszerűen itt is érvényesek, végkihallgatást azonban nem kell tartani, az Előadást pedig a 8. melléklet szerinti Összefoglalás helyettesíti.

8. A parancsnok a becsületügyi választmány által hozzá előterjesztett összefoglalást és véleményt — a 21. §. 1. pontja és 2. pontjának 1. bekezdése értelmében — felülbírálja és a szükség esetén eszközölt kiegészítések megejtése után állásfoglalás céljából az illetékes tisztigyűlés elé utalja.*

9. A *tisztigyűlés*, mely mind érdemi, mind alaki tekintetben a IV. fejezet (Tisztigyűlés) rendelkezéseihez alkalmazkodik, arra vonatkozólag foglal állást, vajjon az egykor viselt tiszti rendfokozat visszaadását — jelen §. 1. pontjában megszabott követelményeket szem előtt tartva — a tisztiállás becsületével össze lehet-e egyeztetni vagy sem.**

10. A *parancsnok* a tisztigyűlés állásfoglalását a 27. §. 1. és 2. pontjában biztosított jogai alapján felülbírálja, szükség esetén a felmerült hibák kiküszöböléséről gondoskodik, azután a visszahelyezési eljárás összes iratait

* A folyamodót a tisztigyűlésre meg kell ugyan idézni, de a becsületügyi választmány összefoglalásáról másodpéldányt neki kiadni nem szabad.

** A tisztigyűlésen a becsületügyi választmány *véleményét* és annak indokolását folyamodóval (védőjével) ismertetni nem szabad. A kedvező határozathoz kétharmad szótöbbség szükséges.

— állásfoglalásával kiegészítve — szolgálati úton a m. kir. honvéd vezérkar főnökéhez terjeszti elő. A m. kir. csendőrség felügyelője a 11. pont értelmében jár el.

11. A m. kir. honvéd vezérkar főnökének (csendőrség felügyelőjének) indokolt esetben — különösen ha a visszahelyezési eljárás eddigi eredményét nem tartja a tisztiállás tekintélyével összeegyeztethetőnek (28. §. 2. pont), — jogában áll — javaslatra, vagy anélkül is — egy más tisztigyűlést — egyízben — az ügy újabb tárgyalására és újabb határozathozatalra utasítani, vagy az eddigi egész eljárás megsemmisítése mellett annak újbóli lefolytatását — egyízben — elrendelni. Ebben az újabb eljárásban az előbbi visszahelyezési eljárásban közreműködött becsületügyi szervek nem vehetnek részt.

Ily esetben az előbbi visszahelyezési eljárásban közreműködött becsületügyi választmány összefoglalását és a tisztigyűlés jegyzőkönyvét — mellékleteivel együtt — a tárgyratokból ki kell emelni.

12. Ha a m. kir. honvéd vezérkar főnöke (csendőrség felügyelője) a visszahelyezési eljárás újbóli lefolytatását nem látja szükségesnek, vagy ha az újabb eljárást már lefolytatták, a visszahelyezési eljárás iratait állásfoglalásával kiegészítve a honvédelmi miniszterhez terjeszti,* aki azután, az alábbiak szerint jár el:

a) ha a visszahelyezési eljárás során a bü. szervek és az eljárásban közreműködött parancsnokok *egyhangúlag* arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az egykor viselt rendfokozat visszaadása *nem* egyeztethető össze a tisztiállás tekintélyével, vagy, hogy a rendfokozat visszaadása még nem időszerű, a honvédelmi miniszter a visszahelyezési eljárást befejezi és a folyamodót, valamint a m. kir. honvéd vezérkar főnökét (csendőrség felöljét) annak eredményéről értesíti,

* A m. kir. csendőrség felügyelője előzetesen a m. kir. honvéd vezérkar főnökének állásfoglalását is beszerzi.

b) ha a visszahelyezési eljárás során egyhangúan kedvező állásfoglalás nyilvánult meg, úgyszintén, ha a közreműködött parancsnokok és bü. szervek véleménye eltérő, akkor a honvédelmi miniszter, ha volt tiszt visszahelyezéséről van szó, a Legfelsőbb kegyelmi tény gyakorlása tekintetében az Államfő legmagasabb elhatározását kéri ki, ha pedig volt tisztjelöltet kellene rendfokozatába visszahelyezni, erről saját hatáskörében dönt.

13. A rendfokozat visszaadása tekintetében gyakorolt Legfelsőbb kegyelmi tényről, illetőleg döntéséről a honvédelmi miniszter, mind a m. kir. honvéd vezérkar főnökét (csendőrség felügyelőjét), mind a folyamodót értesíti. Ha a honvédelmi miniszter azt szükségesnek tartja, a Legfelsőbb kegyelem gyakorlásának tényét a tisztikarnak általánosan is kihirdeti.

14. Ha a visszahelyezési eljárás során bebizonyul, hogy folyamodó akár a kérvényében, akár a becsületügyi választmány által foganatosított nyomozás során valamely fontos körülmény tekintetében tudatosan az igazságtól eltérő adatot jelentett be, akkor az eljárást meg kell szakítani és az iratokat a parancsnokhoz elő kell terjeszteni, aki azután a szükséges felülbírálás után, indokolt esetben a további eljárást megszünteti, erről folyamodót értesíti és az ok jelentése mellett az iratokat megőrzés végett a honvédelmi miniszterhez szolgálati úton előterjeszti.

Ugyanígy kell eljárni akkor is, ha folyamodó az eljárás befejezése előtt kérelmét esetleg visszavonja.

15. Ha a folyamodó a visszahelyezési eljárásnak a 14. pont értelmében történt megszüntetése, vagy egy kedvezőtlen eredménnyel végződött visszahelyezési eljárás után később újabb kérvényt kíván előterjeszteni, ezt közvetlenül a honvédelmi miniszterhez kell benyújtania, aki azután az esetleg szükségesnek mutakozó megállapítások megejtése után a visszahelyezési eljárás újbóli lefolytatásának engedélyezése tárgyában dönt.

**Az újrafelvett katonai bünvádi eljárás kedvező ered- 45. §.
ménye, vagy a jogegység érdekében használt semmisségi panasz folytán hozott ítélet alapján az előbb viselt tiszti (tisztjelölti) rendfokozatba való visszahelyezés körül követendő eljárás.**

1. Ha a katonai bünvádi eljárás újrafelvétele során, vagy a jogegység érdekében használt semmisségi panasz folytán a honvédbíróság olyan jogerős ítéletet (végzést), vagy a bünvádi üldözés elrendelésére hivatott illetékes parancsnok olyan jogerős határozatot hozott, amellyel a *korábbi ítéletben* tiszt, vagy tisztjelölt ellen *kimondott rangvesztés mellőztetett*, a honvédelmi miniszter mindenekelőtt megállapítja, hogy nem forog-e fenn olyan törvényi ok, (így elsősorban a magyar állampolgárságnak időközben történt elvesztése, vagy az a körülmény, hogy az illető hivatalvesztést, vagy politikai jogai gyakorlatának felfüggesztését kimondó más ítélet hatálya alatt áll stb.), mely *eleve kizárja* az érdekeltnek előbb viselt tiszti (tisztjelölti) rendfokozatába való visszahelyezését. Ha ilyen ok nem forog fenn és az érdekelt maga is kéri, hogy előbb viselt rendfokozatába visszahelyezzék, a honvédelmi miniszter intézkedik aziránt, hogy az érdekeltnek mind a bünvádi eljárás alapjául szolgált, mind az ennek okából esetleg megszakított, vagy a korábbi ítéletben kimondott rangvesztés következtében abban hagyott becsületügyi eljárás tárgyát képezett, mind a rangvesztésre szóló ítélet végrehajtása óta tanusított, illetőleg a jelen szabályzat rendelkezései szempontjából kifogás alá eső mindenemű egyéb magatartása is *sürgösen* elbíráltassék abból a szempontból, hogy az érdekelt a tisztiállás közös becsületének és a szolgálat érdekeinek csorbítása nélkül előbb viselt tiszti (tisztjelölti) rendfokozatába visszahelyezhető-e vagy sem.

2. Nincs helye az előbb viselt tiszti (tisztjelölti)

rendfokozatba való visszahelyezésnek, ha az érdekeltnek fentebb megjelölt bármely magatartása olyan súlyos kifogás alá esik, hogy a tiszti állásbecsület *megsértését*, illetőleg a tiszti (tisztjelölti) rendfokozatból való *elbocsátást*, avagy a tiszti (tisztjelölti) *kinevezés megsemmisítését* kimondó határozatot vonna maga után, ha az érdekelt tiszti (tisztjelölti) rendfokozatnak lenne birtokában.

3. Annak megállapítására és elbírálására, hogy az érdekelt ilyen magatartást tanusított-e vagy sem, az 1. §. 2. és a 3. §. 1. pontja alá tartozó esetekben a becsületügyi szervek (bü. eljárás keretében) hivatottak, a 4. §. a) alá tartozó esetekben pedig az ott megjelölt szervek véleménye alapján a honvédelmi miniszter hivatott.

4. Ha nem a 4. §. alá tartozó esetről van szó, a honvédelmi miniszter a honvéd törvényszék, vagy az illetékes parancsnok (ügyésze) által hozzá fölterjesztett bűnvádi iratokat az érdekeltre vonatkozólag a honvédelmi központi hatóságoknál esetleg rendelkezésre álló terhelő adatok közlésével, a *bü. ténymegállapítások* elrendelésére jogosult parancsnoknak adja ki.

5. Az érdekelt azáltal, hogy az előbb viselt tiszti (tisztjelölti) rendfokozatába való visszahelyezését kéri, minden tekintetben aláveti magát jelen szabályzat rendelkezéseinek.

6. A becsületügyi szervek illetékessége az érdekelt előbbi állományviszonyához, rendfokozatához és ha tényleges tiszt (tisztjelölt) volt, még legutóbbi szolgálati beosztásához is igazodik. Mind a becsületügyi szervek, mind a honvédelmi miniszter eljárására és határozathozására a jelen szabályzat megfelelő rendelkezéseit értelemszerűen és akként kell alkalmazni, mintha az érdekelt előbbviselt tiszti (tisztjelölti) rendfokozatát el sem vesztette volna. Az igazságérzet és a méltányosság azonban megköveteli,

hogy az arra hivatottak enyhébb mértéket alkalmazzanak határozathozásukban (véleménynyilvánításukban) az érdekelt abbéli magatartásának elbírálásakor, amelyet a rangvesztésre szóló ítélet végrehajtása óta tanusított, ha a m. kir. honvédség (csendőrség) kötelékéből történt eltávolítása következtében rangjával együtt állását (átmeneti, nyug-, vagy hadirokkant-ellátását), eddigi egyetlen megélhetési forrását is elvesztette, megfelelő foglalkozáshoz, keresethez legjobb igyekezete dacára sem tudott jutni és egyébként is minden anyagi támogatás nélkül tengődött s mindezeknek a körülményeknek folytán olyan életmód folytatására kényszerült, amely a tisztiállás-tekintéllyel nem egyeztethető össze. Fokozott mértékben áll ez a követelmény, ha az érdekeltet esetleg teljesen ártatlanul ítélték el, így különösen, ha elítéltetését csak valamely *okiratnak meghamisítása, hamis tanuzás, megvesztegetés*, vagy harmadik személynek más bűncselekménye idézte elő.

7. Az érdekeltnek a rangvesztésre szóló ítélet végrehajtása óta tanusított magatartását, különben — ha csak az ezt megelőző időben tanusított és bűnvádi, vagy megszakított vagy abbahagyott korábbi becsületügyi eljárás alapjául szolgált, avagy esetleges egyéb magatartása már egymagában is nem teszi őt kétségtelenül méltatlanná arra, hogy előbb viselt tiszti (tisztjelölti) rendfokozatába visszahelyezzék — minden esetben a legnagyobb gondossággal és pontossággal kell felderíteni. Evégből mindezekelőtt be kell szerezni az érdekelt erkölcsi és vagyoni bizonyítványát, az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivaltaltól értesítő lapját, tőle pedig lehetőleg hatósági bizonyítványokkal vagy egyéb hiteles igazolványokkal felszerelt részletes írásbeli jelentést arra vonatkozólag, hogy a rangvesztésre szóló ítélet végrehajtása óta milyenek voltak családi és vagyoni, valamint megélhetési viszonyai, mikortól meddig hol tartózkodott, mily alkalmazásban állott vagy milyen foglalkozást űzött és mily

javadalmazást, vagy jövedelmet élvezett. Az érdekelt idevonatkozó jelentésében foglalt adatok helytállóságát tüzetesen ellenőrizni kell.

8. Az érdekeltet ugyanazok a jogok illetik meg és ugyanazok a kötelességek terhelik, mint az eljárás alatt állót.

9. Képviselő közrevonásával kell lefolytatni a jelen §-ban szabályozott eljárást abban az esetben, ha az érdekelt meghalt, vagy elmebetegségben szenved. Az eljárás lefolytatását ilyenkor az érdekelt özvegye, illetőleg házastársa, továbbá fel- és lemenőágbeli rokonai és gondnoka kérhetik.

10. Miután az illetékes becsületügyi szervek az érdekeltnek az 1. §. 2., vagy a 3. §. 1. pontjába ütköző magatartását jogerősen elbírálták, jelen szabályzat megfelelő rendelkezése értelmében a további intézkedések megtételére hivatott parancsnok az összes iratokat szolgálati úton a honvédelmi miniszterhez terjeszti fel.

11. Ha az érdekeltet nem mondták ki a tisztiállás becsületében vétkesnek s olyan magatartás sem bizonyult rá, amely miatt tisztet (tisztjelöltet) a 4. §. alapján rendfokozatából el kellene bocsátani, vagy tisztté (tisztjelöltté) történt kinevezését meg kellene semmisíteni, a honvédelmi miniszter az érdekeltet a D—9. jelzésű szolgálati könyv 48. §-ának 5. pontja, illetőleg a D—10. jelzésű szolgálati könyv 52. §-ának 3. bekezdése értelmében visszahelyezi előbb viselt tiszti (tisztjelölti) rendfokozatába azzal a nappal, amelyen a rangvesztésre szóló ítéletet rajta annakidején végrehajtották. Ellenkező esetben a honvédelmi miniszter kimondja, hogy az érdekelt nem helyezhető vissza előbb viselt rendfokozatába és erről a határozatról azt a honvéd (csendőr) igazságügyi hatóságot, amely az érdekeltnek előbb viselt rendfokozatába való visszahelyezése iránt előterjesztést tett, az érdekelttel (illetőleg a 9. pontban megjelölt hozzátartozóival, vagy gondnokával) való közlés végett értesíti.

12. Ha a jelen §. alapján folyamatba tett eljárás során a tisztiállás becsületének veszélyeztetését kimondó jogerős határozatot hoztak, ennek végrehajtására, valamint a vele kapcsolatos, vagy tőle függetlenül is szükségesnek vélt fegyelmi fenyítés kiszabására és végrehajtására és a mindezekkel összefüggő egyéb intézkedések megtételére csak azután kerülhet sor, miután a honvédelmi miniszter az érdekeltet előbb viselt tiszti (tisztjelölti) rendfokozatába már visszahelyezte. A kiszabott fegyelmi fenyítésben az érdekelt által ártatlanul elszenvedett szabadságvesztés-büntetést be kell tudni.

13. Az az érdekelt, aki a honvédelmi miniszter határozata szerint nem helyezhető vissza előbb viselt tiszti (tisztjelölti) rendfokozatába, ezt adott esetben már csak a 44. §-ban szabályozott eljárás (rehabilitáció) útján nyerheti vissza. Ugyanez áll megfelelő esetben arra az érdekeltre is, aki az előbb viselt rendfokozatába való visszahelyezését egyáltalán nem kéri, vagy erről a jelen §. alapján folyamatba tett eljárás során lemond. Az illetőt úgy kell tekinteni, mintha előbb viselt tiszti (tisztjelölti) rendfokozatáról a becsületügyi eljárás (elbírálás) elkerülése végett lemondott volna.

14. A jelen §-ban szabályozott eljárás során mindenkor *soronkívül* kell intézkedni és határozni.

Illetmények.

46. §.

1. A becsületügyi eljárás sem a ténylegességi, sem az ellátási illetmények élvezetét nem szakítja meg.

2. Mind a tényleges, mind a nemtényleges honvéd egyének utazásai, amelyeket mint eljárás alatt állók, védők, képviselők, tanuk, vagy mint a becsületügyi választmány, a tisztgyűlés, vagy a bü. tanács tagjai tesznek, az Illetmény Szabályzat III. Fejezet 2. §-ának g) pontja értelmében ügyködési utazásoknak minősülnek, ennél fogva az érdekelteknek költségeik megtérítésére az

idevonatkozó rendelkezések szerinti mértékben igényük van.

Nyugállományú (szkv.) tiszteknek valamely bü. szervbe elnökként vagy tagként *esetenként* történt ki-rendelése alkalmával nekik a G—10. jelz. Illetmény Szabályzat I. fej. 14. §. 4. pont a), b) alpontja szerint *napi-díj* illetékes.

3. Lovagias ügyekkel kapcsolatban felmerült kiadások nem számíthatók fel a kincstár terhére.

4. Polgári tanuk díjai tekintetében az alábbiak irányadók:

a) a becsületügyi eljárás során kihallgatott polgári tanuknak kívánságukra ugyanazokat a díjakat kell ki-utalni, mint amelyet nekik a polgári bűnvádi perrend-tartásáról szóló 1896. évi XXXIII. t.-c. 223. §-a és az 1930. évi XXXIV. t.-c.-nek, az imént idézett szakasz harmadik bekezdésének helyébe lépett 106. §-a szerint illetékesek, — nevezetesen:

„A tanu követelheti a megjelenésével járó útikölt-ségeinek megtérítését.

Napi- vagy hetibérből élőknek ezen felül még igé-nyük van az utazáshoz és kihallgatáshoz megkívánt idő-nek és rendes keresetüknek megfelelő kárpótlásra.

Az oly tanuk, akik nem napi- vagy hetibérből élnek, ha kihallgatásuk lakóhelyükön kívül legalább 10 km-re eső helyen történik, útiköltségeiken felül csak legszük-ségesebb kiadásaik megtérítését kérhetik, ha erre va-gyoni körülményeiknél és kereseti viszonyaiknál fogva rá vannak szorulva.“

b) a tanu díjainak kiutalását kihallgatásakor, vagy legkésőbb ezt követő két nap alatt, az igény különbeni elvesztése terhe mellett, a becsületügyi választmány el-nökétől kérje.

Az elnök az igényjogosultságot az a) alpontban idézett törvényi rendelkezések alapján, a viteldíjakra, a helyi élelmezési költségekre és a tanu lakóhelyén szo-kásos napi bérvizonyokra figyelemmel, elbírálja és a tanudíjat ennek megfelelően megállapítja,

c) a megállapított díjat a kihallgatás után azonnal ki kell fizetni. Ha pedig ez a tanu hibáján kívül nem lehetséges, akkor azt neki minél előbb és úgy kell el-küldeni, hogy ebből költségei ne legyenek,

d) a tanudíjakat annál a számadótestnél kell elszá-molni, melynek kötelékébe a becsületügyi választmány elnöke tartozik. A tanunak megfelelő előleg adható,

e) a becsületügyi választmány elnöke a kitöltött, aláírt és hivatalos bélyegzővel ellátott utalványt a jelen-lévő tanunak átadja, a távollevőnek pedig megküldi,

f) a tanudíj megállapítása ellen az utalvány kézhez-vételét követő 14 nap alatt a becsületügyi választmány elnökének előljáró parancsnokságánál panasszal lehet élni. Panasznak van helye akkor is, ha a tanudíj kiuta-lása iránt írásban benyújtott kérvényre egy hónap alatt nem hoztak határozatot,

g) a becsületügyi választmány elnöke a tanukat ki-hallgatásuk befejeztével tanuigényükre kioktatja. Azt, hogy a kioktatás megtörtént, a kihallgatási jegyző-könyvben fel kell említeni.

A becsületügyi iratok kezelése, megőrzése és kiadása. 47. §.

1. Az eljárásban közreműködő minden parancsnok-nak és becsületügyi szervnek mindenkor gondoskodnia kell a neki kiadott becsületügyi iratok lelkiismeretes kezeléséről és gondos megőrzéséről.

Az ügyiratokból a becsületügyi eljárás teljes le-folyásának és az eljárás egyes mozzanatai közti össze-

függésnek tisztán ki kell tünnie. Ezért minden intézkedést eredetiben, fogalmazványban, másolatban, vagy hiteles feljegyzésben, azonkívül az átvételi elismervényeket, esetleg előterjesztett okmányszerű bizonyítékokat stb. csatolni kell az iratokhoz. Idegennyelvű iratokat eredetiben és hiteles fordításban kell csatolni.

Az iratokat beérkezésük és keletkezésük sorrendjében folyó számmal kell ellátni és a 9. melléklet szerinti *iratjegyzékbe* bevezetni. Az iratjegyzéket folytatólagoosan kell vezetni és minden átadás vagy előterjesztés alkalmával annak a megállapítását tartalmazó záradékkal kell ellátni, hogy az összes iratok hiánytalanul megvannak-e?

2. A befejezett becsületügyi eljárás iratait a m. kir. honvéd vezérkar főnöke őrzi. Becsületügyi iratokat nem szabad kiselejtíteni.

3. *Bü. iratokat* a jelen pont rendelkezései értelmében *kizárólag a m. kir. honvéd vezérkar főnöke (csendőrség felügyelője) adhat ki*, még pedig:

a) katonai parancsnokságoknak, katonai közigazgatási és igazságügyi hatóságoknak, hivatalos eljárásuk céljára a befejezett becsületügyi iratokat minden korlátozás nélkül,

b) polgári igazságügyi hatóságoknak, valamint más állami és velük egy tekintet alá eső hatóságoknak indokolt megkeresésükre, egyes ügydarabokat (jelentéseket, határozatokat, rendeleteket stb.), vagy a bü. eljárás összes iratait is — a személyi okmányok, valamint a tisztgyűlés és a bü. tanács jegyzőkönyveinek és mellékleteinek kivételével — és pedig eredetiben, avagy hiteles vagy kivonatos másolatok kiszolgáltatása útján. Az iratoknak vagy egy részüknek kiszolgáltatását a honvéd vezérkar főnöke (csendőrség felügyelője) csak akkor tagadhatja meg, ha kiadásuk közérdekbe,

így elsősorban nagyfontosságú katonai szolgálati érdekekbe ütköznék.*

c) becsületügyi eljárás alatt állott tisztnek, az eljárás során kihallgatott tanúnak, vagy az eljárásban érdekelt bármely magánszemélynek a becsületügyi eljárás befejeztével saját tulajdonát képező okmányait, levelezéseit stb. kérelmére ki kell adni. Indokolt esetben a visszaadott iratok hiteles másolatát az ügyiratok közé kell helyezni,

d) az előzőkben fel nem sorolt esetekben a m. kir. honvéd vezérkar főnöke (csendőrség felügyelője), a tiszt állástekintély védelmét szem előtt tartva, szabadon dönt afelől, vajjon a kellő indokolással kért egyes, vagy összefüggő becsületügyi iratokat kiadja-e vagy sem.

A becsületügyi választmányok véleményadási joga és tanácsadási kötelessége 48. §.

1. Minden olyan esetben, amidőn bizonyos eljárás lefolytatása céljából katonai szabályzat vagy különös rendelet valamely becsületügyi választmány véleményének beszerzését írja elő**, továbbá azokban az esetekben is, amikor a jogosult parancsnok valamely ügyben meghozandó döntéséhez a becsületügyi választmány vélemény-

* Ha a becsületügyi eljárás fegyelmi úton nyert befejezést, a polgári igazságügyi és egyéb hatóságokkal szükség esetén csak ezt a tényt kell, — ellenben a kiszabott fenyítés nemét és mértékét nem szabad — közölni.

A szolgálati titoktartás kötelessége tekintetében a Szolg. Szab. I. Rész 75. pontja tartalmaz általános rendelkezéseket.

** Ide tartoznak különösen: nemtényleges tisztek elbocsátásának kérdése, az ily tisztekhez intézett szolgálati parancs iránti szándékos engedetlenség esetében, meg nem engedett polgári foglalkozás, vagy előzetes katonai engedély nélkül kötött házasságok állásszerűségének elbírálása, elbocsátás kérdése a tisztálláshoz illő jövedelem rendszeres vagy tartós hiánya okából stb. (A—37. Szabályzat.)

nyére kíván támaszkodni, a büv. véleménye mindenkor szorosán a feltett kérdésre szorítkozzék.

2. Azt a körülményt, hogy a büv. véleményét az érdekelt tiszt meghallgatása után, avagy csupán a rendelkezésre álló adatok alapján adja-e meg, a jogosult parancsnok van hivatva az adott helyzet és az érvényben lévő rendelkezések figyelembevételével meghatározni.

Ha oly eljárással kapcsolatban szükséges a büv. véleményének meghallgatása, melyben a döntés joga a honvédelmi minisztert illeti meg, az illetékes büv. véleményének beszerzése iránt a honvédelmi miniszter — a jogosult parancsnok útján — közvetlenül intézkedik.

3. Az illetékes büv.-nak kötelessége, hogy oly tisztnek, (hasonlóállásúaknak), kik valamely becsületügy (lovagias ügy) mikénti elintézésére vonatkozólag hozzá útmutatásért fordulnak, megfelelő tanácsot adjon. A tanácsot írásban kell kérni és adni. A becsületügyi választmányt a tanácsért felelősség terheli. Mind a tanácsot kérő, mind a becsületügyi választmány legyenek figyelemmel arra, hogy a párbajkódexnek a kihívás tekintetében adott határideje betartható legyen.

4. Azok a tisztok, akik az illetékes büv.-t idejében nem tudják elérni, a legközelebbi bü. választmányhoz fordulhatnak.

5. A bü. választmánynak nem szabad tanácsot adni oly ügyel kapcsolatban, amelyben már a bü. eljárást elrendelték, kivéve, ha arról van szó, hogy az érdekelt tiszt valamely bü. eljárás alá nem tartozó személlyel szemben a bűnvádi eljárás megindítását szorgalmazza-e vagy sem.

6. Magasabb parancsnokságok becsületügyi előadói tanácsot adni nem jogosultak és olyan lovagias ügyben, melynek elbírálásában szolgálati beosztásukból folyólag közreműködni hivatottak, megbizotti tisztséget nem vállalhatnak.

1. számú melléklet.
Minta a 20. §. 4/d. pontjához.

A m. kir. . . . honvéd . . . ezred becsületügyi választmánya.

(Hely) 19 . . . évi hó -n

Jegyzőkönyv,

készült (név, csapattest, állományviszony, rendfokozat) mint eljárás alatt állóval az ellene folyamatban lévő tényfelderítő eljárás során.

Az idézés folytán megjelent (neve, rendfokozata), miután az elnök figyelmeztette, hogy a hozzá intézendő kérdésekre felelni és igaz vallomást tenni köteles, a következőket vallia:

1.

Az általános kérdésekre:

(1.) Nevem: N. N., Magyarországon, X. megyében, községben, . . . évben születtem . . . vallású, nőtelen vagyok; a m. kir. honvéd „Ludovika“ akadémia elvégzése után . . . évi hó . . . n a m. kir. . . . honvéd ezredhez hadnaggyá neveztettem ki.

(2.) Tulajdonosa vagyok a 3. oszt. katonai érdemkeresztnek a hdm.-nyel és a kardokkal, az ezüst és a bronz katonai érdeméremnek a katonai érdemkereszt szalagján, a Károly csapatkeresztnek stb.-nek.

(3.) Bűnvádi vagy becsületügyi eljárás alatt nem állottam. (Ha állott, akkor jegyzőkönyvbe kell mondania, hányszor, mikor, lényegében miért és milyen eljárás alatt állott s mily eredménnyel végződött az.) Fegyelmileg négy ízben voltam fenyítve.

2.

Felhívom (rendfokozat) urat, hogy adja elő kimerítően és összefüggően az Önnel közölt vádpontok tekintetében a tényállást és védekezését:

(Következik az eljárás alatt álló összefüggő vallomása: azután a becsületügyi választmánynak esetleges további kérdései s az eljárás alatt állónak ezekre adott feleletei.)

3.

Óhajt-e az ügyiratokba betekinteni?

Az ügyiratokba betekintettem. (Az ügyiratokba való betekintés jogával ez alkalommal nem kívánok élni.)

A jegyzőkönyv felolvasása után:

Vallomása helyesen van-e felvéve és van-e még valami előadni valója?

Vallomásom helyesen van felvéve és egyéb előadni valóm nincsen.

Jelenlétemben:

..... (név) (az
(rendfokozat) eljárás alatt álló névalá-
védő irása)
(rendfokozata)

A büv. esetleges döntése.

Ezekután a jegyzőkönyvet lezártuk és aláírtuk.

..... (név) (név)
(rendfokozat) (rendfokozat)
'büv. tag' 'büv. tag'
..... (név)
(rendfokozat)
büv. elnök

Folytatva 19 . . . év hó . . . -n

1.
(Kérdés)

1.
(Felelet)

és így tovább

Megjegyzés:

Az eljárás alatt állóval a végkihallgatásra való megidézés alkalmával (20. §. 5. pontja) a büv-nak az idézés kapcsán a beigazolt vádbeli cselekményeket (terhelő körülményeket), valamint a súlyosító és enyhítő körülményeket is közölnie kell, hogy az eljárás alatt álló a végkihallgatásra kellőképp előkészülhessen.

Végkihallgatás.

(Hely), 19 .. évi hó . . . -n

A Becsületügyi Szabályzat 20. §. 5. pontja értelmében a következőkben közlöm (az eljárás alatt álló rendfokozata) úrral a ténymegállapítás eredményét:

A) A beigazolt vádbeli cselekmények:
(Terhelő körülmények.)

(Itt kell felsorolni vádpontonként — röviden és tálción, de a szereplő személyek neveinek megemlítése nélkül — mindazokat a körülményeket (cselekményeket és mulasztásokat), amelyek a tényfelderítő eljárás során *beigazolást* nyertek vagy valószínűnek látszanak. (Terhelő körülmények.)

Nem szabad olyan cselekményeket vagy mulasztásokat felsorolni, melyeknek alyptalansága kétségtelenül beigazolódott.)

B) Súlyosító és enyhítő körülmények:

(Fel kell sorolni a megállapított összes súlyosító és enyhítő körülményeket, vagyis mindazt, ami az eljárás alatt álló kifogás alá eső magatartásának szigorúbb vagy enyhébb elbírálását teszi indokolttá.)

1.

Az előadottak alapján most már teljesen tájékozva van az Ön ellen emelt vádak felől?

1.

(Felelet.)

2.

Jogában áll az iratokba betekinteni és mindazt előadni, amit a ténymegállapítások és bizonyítékok stb. tekintetében még megjegyezni, vagy védelmére felhozni kíván.

2.

(Az eljárás alatt álló válasza, szóbeli védekezésének írásbafoglalása vagy írásbeli védekezésének csatolása, esetleges kérelmeinek vagy javaslatainak felsorolása.)

3.

A büv. esetleges döntése.

A jegyzőkönyv felolvasása után:

4.

Vallomása jól van-e felvéve és van-e még valami előadni valója?

4.

Vallomásom jól van felvéve, egyéb előadnivalóm nincs.

Az iratokba betekintettem.

(Az iratokba való betekintés jogával ez alkalommal sem kívánok élni.)

Jelenlétemben:

..... (név) (az
(rendfokozat) eljárás alatt álló név-
védő aláírása)
(rendfokozata)

Ezek után a jegyzőkönyvet lezártuk és aláírtuk.

..... (név) (név)
(rendfokozat) (rendfokozat)
büv. tag büv. tag

..... (név)
(rendfokozat)
büv. elnök

Megjegyzés:

Esetleges javításokat aláírással igazoltan kell eszközölni.

2. számú melléklet.
Minta a 20. §. 4/g. pontjához.

A m. kir. honvéd ezred becsületügyi választmánya.

(Hely) 19 . . . évi no . . . n.

Jegyzőkönyv.

készült (az eljárás alatt álló neve) m. kir. honvéd
....ezredbeli (rendfokozat) ellen folyamatban lévő tény-
felderítő eljárás során tanuként kihallgatott (név) m.
kir. honvéd ezredbeli (rendfokoz)-al.

A becsületügyi választmány előtt idézés folytan
megjelent tanut az elnök az igaz vallomástételre felszó-
lította és figyelmeztette, hogy vallomásának igaz voltát
becsületére és kötelességére való hivatkozással (esküvel)
kell megerősítenie.

1.

Mit tud (a tanu rendfokozata) úr (az eljárás alatt álló
neve és rendfokozata) becsületügyére vonatkozólag elő-
adni?

1.

(Következik a tanu vallomása, valamint a választ-
mánynak esetleges további kérdései és a tanunak ezekre
adott feleletei.)

A jegyzőkönyv felolvasása után:

Vallomása jól van-e felvéve és van-e még valami előadni
valója?

Vallomásom jól van felvéve, egyéb előadni valóm
nincsen. Vallomásom igaz voltát becsületemre és köte-
lességemre való hivatkozással megerősítem.

.....
(a tanu névalírása)
(rendfokozata)

Ezek után a jegyzőkönyvet lezártuk és aláírtuk.

..... (név) (név)
(rendfokozat) (rendfokozat)
a бү. elnöke a бү. tagja.

Megjegyzés:

Esetleges javításokat aláírással igazoltan kell eszközölni.

3. számú melléklet.
Minta a 20. §. 4/h. pontjához.

A m. kir. ... honvéd ... ezred becsületügyi választmánya.

(Hely) 19 ... évi hó ... n.

Jegyzőkönyv,

készült a (az eljárás alatt álló neve) m. kir. honvéd ezredbeli (rendfokozat) ellen folyamatban lévő tényfelderítő eljárás során tanuként kihallgatott (név) Budapesten, ... ker. -utca ... szám alatt lakó kereskedővel.

A becsületügyi választmány előtt idézés folytán megjelent tanu, miután az elnök figyelmeztette arra, hogy legjobb tudása és lelkiismerete szerint a tiszta igazat vallja, semmit el ne hallgasson és vallomását akként tegye meg, hogy azt szükség esetében esküvel is megerősíthesse, továbbá miután felhívta figyelmét arra is, hogy a hamis tanuvallomás súlyos büntetőjogi következményeket von maga után, a hozzá intézett kérdésekre a következőket vallja:

1.

Mit tud (az eljárás alatt álló neve és rendfokozata) úr becsületügyére vonatkozólag előadni?

1.

(Következik a tanu vallomása, valamint a választmánynak szükséges további kérdései és a tanunak ezekre adott feleletei.)

A jegyzőkönyv felolvasása után:

Vallomása jól van-e felvéve és van-e még valami előadni valója?

Vallomásom jól van felvéve, egyéb előadni valóm nincs. A tanudíjakra vonatkozó kioktatást tudomásul vettem.*

.....
..... (a tanu névaláírása)
kereskedő.

A tanu esküt tett, vagy pedig: a tanu nem tett esküt.

Ezekután a jegyzőkönyvet lezártuk és aláírtuk.

..... (név) (név)
(rendfokozat) (rendfokozat)
a büv. elnöke. a büv. tagja.

Megjegyzés:

Esetleges javításokat aláírással igazoltan kell eszközölni.

* Lásd a polgári tanuk díjai tekintetében a 46. §. 4. pontját.

4. számú melléklet.

Minta a 20. §. 7. és 8. pontjához.

A m. kir. honvéd ezred becsületügyi választmánya.

Előadás

..... (az eljárás alatt álló neve) m. kir. honvéd
 ezredbeli (rendfokozat) becsületügyében.

(1.) (az eljárás alatt álló neve) (rendfokozata) Magyarországon megyében községben évben született, vallású, nőtlen, fia, felavatták a m. kir. honvéd „Ludovika“ akadémia elvégzése után évi hó ...-n, a m. kir. honvédséghez és a m. kir. ezredben hadnaggyá nevezték ki. Bünvádi vagy becsületügyi eljárás alatt nem állott (ha igen, hányszor, mikor, lényegében miért és milyen eljárás alatt s mely eredménnyel végződött az) fegyelmileg négy ízben volt fenytve.

(2.) Az eljárás alatt álló tulajdonosa (fel kell sorolni összes rendjeleit (kitüntetéseit) és díszjelvényeit).

(3.) Az 19 .. évre szerkesztett minősítvényi táblázatban (csak általános megjelöléssel) „kiváló“, „igen jó“, „jó“, „megfelelő“ vagy „meg nem felelő“ tisztnek van minősítve.

(4.) A tényfelderítő eljárás elrendelésére (a feljelentő neve)-nek a m. kir. ... honvéd ezred parancsnokságához benyújtott feljelentése (tett jelentése) szolgált okul, mely az eljárás alatt állót lényegében azal vádolja, hogy

.....

.....

(5.) A m. kir. honvéd ezred parancsnokság e feljelentés alapján 19 .. évi hó ... n/Kt. szám alatt a tényfelderítő eljárást rendelte el és végrehajtásával a fenti becsületügyi választmányt bízta meg.

(6.) Az immár befejezett tényfelderítő eljárás eredménye a következő:

A) Tényállás:

(7.) Következik a tényállás ismertetőse összefoglalásszerűen, időbeli sorrendben, a vádak egyenkénti megvilágításában, azonban minden lényegtelen körülmény elhagyásával. Minden egyes vádpontonál röviden fel kell sorolni az *idevágó tanuvallomások lényegét*, az eljárás alatt álló arra vonatkozó védekezését. Mindezek mérlegelése után a becsületügyi választmány *a tényfelderítő eljárás eredményét minden vádpontra nézve röviden foglalja össze*, úgy, hogy abból kétségtelenül kitűnjék, hogy az emelt vádpont be van-e igazolva vagy sem. *Élesen meg legyen különböztetve minden tény, mely megbízható tanuvallomásból, vagy az eljárás alatt álló beismeréséből, vagy egyéb bizonyíték alapján minden kétséget kizáró módon beigazolódott, azoktól a körülményektől, melyeket csupán gyanítani, vagy amelyekre következtetni lehet. Nem szabad tehát a tanúk és az eljárás alatt állók vallomását egyszerűen felsorolni, hanem azok mérlegeléséből kell megállapítani a végleges tényállást.* A becsületügyi iratokra (mellékleteire) sem szabad csak egyszerűen hivatkozni.

B) Beigazolt vádbeli cselekmények:

(Terhelő körülmények.)

(8.) (Itt fel kell sorolni vádpontonként — röviden és találóan, de a szereplő személyek neveinek megemlítése nélkül — mindazokat a körülményeket (cselekményeket és mulasztásokat), amelyek a tényfelderítő eljárás során beigazolást nyertek vagy valószínűnek látszanak. (Terhelő körülmények.)

(Nem szabad olyan cselekményeket vagy mulasztásokat felsorolni, melyeknek alaptalansága kétségtelenül beigazolódott.)

C) Súlyosító és enyhítő körülmények:

(9.) (Fel kell sorolni a megállapított összes súlyosító és enyhítő körülményeket, vagyis mindazt, ami az eljárás alatt álló kifogás alá eső magatartásának — beigazolt vádbeli cselekmények (terhelő körülmények) — szigorúbb vagy enyhébb elbírálását teszi indokolttá.)

D) A becsületügyi választmány indítványa:

(10.) A büv. a tényállás, a beigazolt vádbeli cselekmények, valamint a súlyosító és enyhítő körülmények egybevetése és mérlegelése után egyhangúlag (2 szavazattal 1 ellenében)

indítványozza:

a tisztigyűlés egybehívása szükséges,

a tisztigyűlés egybehívása nem szükséges, eljárás alatt álló magatartását fegyelmileg kell elbírálni.

(Hely, 19 . . évi hó . . . n.

..... (név) (név)
 (rendfokozat) (rendfokozat)
 büv. tag büv. tag
 (név, rendfokozat)
 büv. elnök

Megjegyzés: 1. Ha csak egy eljárás alatt álló van: az „Előadás“-ból kettő (lehetőleg géppel sokszorosított) azonos példányt kell készíteni (az első példányt a bü. iratokhoz való csatolás végett, a másodpéldányt az eljárás alatt álló számára).

2. Ha több eljárás alatt álló van, az „Előadás“ megszerkesztését illetően lásd a 20. §. 8. pontjának „Együttes előadás“-ra vonatkozó rendelkezéseit. Ebben az esetben tehát egy együttes előadást és annyi kivonatos másodpéldányt kell készíteni, ahány eljárás alatt álló van. Ezek a kivonatos előadások tartalmazzák:

a) az egész ügyre áttekintést engedő rövid összefoglalást,

b) az együttes előadásnak az érintett tisztre vonatkozó részét.

5. számú melléklet.

Minta a 26. §.-hoz.

M. kir. honvéd ezred.**Tisztgyűlés.**

(Hely), 19 .. évi hó .. n.

Jegyzőkönyv.

készült (az eljárás alatt álló neve) m. kir. honvéd-
ezredbeli (az eljárás alatt álló rendfokozata) becsület-
ügyében.

Jelenlevők:

1. Elnök: (neve, rendfokozata, csapatteste.)

Szavazótagok:

.....	(Név, rendfokozat, csapattest.)
.....	„ „ „
.....	„ „ „
.....	„ „ „
.....	„ „ „
.....	„ „ „
.....	„ „ „
.....	„ „ „
.....	„ „ „
.....	„ „ „
.....	„ „ „

2. Az eljárás alatt álló (neve és rendfokozata) a gyűlésen, védője (név), m. kir. . . . honvéd . . . ezredbeli (rendfokozat) kíséretében, valamint (név, rendfokozat) becsületügyi előadó is megjelent.

3. Az eljárás alatt álló (neve és rendfokozata) helyett (. . . . név) m. kir. . . . honvéd ezredbeli (rendfokozat) jelent meg védőül. Ezt a minőségét az eljárás alatt álló által kiállított meghatalmazással igazolta, ennek a tisztgyűlés jegyzőkönyvéhez való csatolását az elnök elrendeli.

4. Az elnök az eljárás alatt álló és védője, valamint a becsületügyi előadó jelenlétében a tisztgyűlést megnyitván, felszólítás útján megállapítja, hogy senki ellen sincs a 10. §. értelmében kizáró ok. (Ha a tisztgyűlés bármely tagja ellen kizárási ok forog fenn, akkor az elnök a 26. §. 4/b. alpontja értelmében jár el.)

5. Az elnök — esetleg a bü. előadó útján — a becsületügyi választmány előadását, a beigazolt vádbeli cselekmények (terhelő körülmények), a súlyosító és enyhítő körülmények, valamint az indítvány kivételével ismerteti.

6. Az előadás felolvasásával kapcsolatban az elnök a következő ügyiratokat ismerteti:

(A felolvasott ügyiratok iratjegyzéki számát a jegyzőkönyvbe be kell jegyezni.)

7. Az elnök ismerteti a beigazolt vádbeli cselekményeket (terhelő körülményeket), a súlyosító és enyhítő körülményeket, valamint a büv. indítványát (esetleg a jogosult parancsnok indokait).

8. Miután a tisztgyűlés tagjai közül már senki sem tartotta szükségesnek a tényállás további megvilágítását, az elnök az eljárás alatt állónak (védőjének) a szót annak hozzáadásával engedi át, hogy mindazt előadhassa, amit igazolásául és a vád megcáfolására felhozni akar.

Az eljárás alatt álló (védője) előadja: (most következik főbb vonásokban az eljárás alatt álló, vagy védője, vagy mindkettőjük védőbeszéde, melyet mindketten aláírnak. A benyújtott védőiratokat a jegyzőkönyvhöz kell csatolni).

..... (név).
(rendfokozat) mint védő (az eljárás alatt álló névaláírása)
(rendfokozata)

9. Miután az eljárás alatt álló (és védője) a jegyzőkönyvet aláírta, majd a becsületügyi előadóval együtt a tanácskozótermet elhagyta, az elnök a tanácskozást az ügy tömör összefoglalása után oly figyelmeztetéssel nyitja meg, hogy minden tagnak jogában áll véleményét nyíltan és szabadon kimondani s megokolni.

10. (Név, rendfokozat) véleménye az, hogy

.....

(Név, rendfokozat) annak a nézetének ad kifejezést, hogy

.....

11. Az elnök ezután minden lényegtelen dolog elhagyásával rámutat azokra a fontosabb mozzanatokra, amelyeknek a tisztigyűlés határozatára jelentőségük van. (Az elnök összefoglalását csatolja a tisztigyűlés jegyzőkönyvéhez.)

12. A tanácskozás befejeztével az elnök elrendeli a szavazást az előzetes kérdésekre (26. §. 4/i. és k. pontja).

13. Miután az előzetes kérdésekre lefolytatott szavazás eredménye nemleges volt, az elnök elrendeli a szavazást a főkérdésekre.

14. A szavazásra jogosított tagok szavazatukat pontonként (Lásd: 26. §. 4/l. pont.) külön-külön szavazati

jegyén az elnök kezébe adták át, erre ő a szavazás eredményét az egyes rendfokozatok rangban legidősebb tagjaival egyetértve pontonként megállapítja és azt kihirdeti.

15. A tisztigyűlés:

az első beigazolt vádbeli cselekményre vonatkozóan 5 szavazattal 7 ellenében a következőképpen

n a t á r o z o t t :

„A bü. tanácsot a végtárgyalás megtartása céljából egybe kell hívni“,
a második beigazolt vádbeli cselekményre vonatkozóan 8 szavazattal 4 ellenében a következőképpen

h a t á r o z o t t :

„A bü. tanács egybehívása nem szükséges, eljárás alatt álló magatartását fegyelmileg kell elbírálni“,
stb., stb.

(A szavazati jegyeket ezután megsemmisítik. Ennek megtörténtét a jegyzőkönyvbe fel kell venni.)

16. Az elnök végezetül a tisztigyűlés tagjait a titoktartás kötelességére figyelmezteti, majd a jegyzőkönyv lezárása és aláírása következik.

(Az elnöknek és minden egyes rendfokozat rangban legidősebb tisztjének aláírása.)

..... (név) (név)
(rendfokozat) (rendfokozat)

..... (név) (név)
(rendfokozat) (rendfokozat)

..... (név)
(rendfokozat)

..... (név)
(rendfokozat) mint elnök.

6. számú melléklet.
Minta a 37. §-hoz.

A m. kir. honvéd hadtest főtishti becsületügyi tanácsa.

(Hely), évi hó . . . -n.

Jegyzőkönyv,

készült (az eljárás alatt álló neve) m. kir. honvéd
. ezredbeli (eljárás alatt álló rendfokozata)
becsületügyében megtartott végtárgyalásról.

Jelenlevők:

1. (Név) m. kir. honvéd ezredbeli (rendfokozat), mint a becsületügyi tanács elnöke;
2. (Név) m. kir. honvéd ezredbeli (rendfokozat)

“	“	“	“	“	“
“	“	“	“	“	“
“	“	“	“	“	“

mint a bü. tanács tagjai.

3. Az eljárás alatt álló (védője) név (m. kir. honvéd ezredbeli) rendfokozat (kíséretében) megjelent.

4. Az eljárás alatt álló helyett (név) m. kir. honvéd ezredbeli (név, rendfokozat) jelent meg védőül és ezt a minőségét az eljárás alatt álló által kiállított meghatalmazással igazolta, amelynek a tárgyalási jegyzőkönyvhöz csatolását az elnök elrendeli.

5. Az elnök az eljárás alatt álló és védője jelenlétében a tárgyalást megnyitván, felszólítás útján megállapította, hogy senki ellen sincs a 10. §. értelmében kizárási ok (ha a becsületügyi tanács bármelyik tagja ellen kizárási indítványt tettek, akkor az elnök a 37. §. 1/b. alpontja értelmében jár el).

6. Az elnök a tárgyalást az összes tagokhoz intézett azzal a felhívással folytatja, hogy a szóbanforgó ügyben a tényfelderítő eljárás eredménye alapján becsületük és kötelességük szerint tanácskozzanak és hozzanak határozatot.

7. Az elnök azután a becsületügyi előadót utasítja, hogy a becsületügyi választmány előadása alapján a tényállás *lényeges részleteit*, a beigazolt vádbeli cselekményeket (terhelő körülményeket), a súlyosító és enyhítő körülményeket, a tisztigyűlésen előadott védelem lényegét s a tisztigyűlés határozatát ismertesse.

8. Az előadás kapcsán az elnök utasítására a becsületügyi előadó a következő iratokat olvasta fel:

Az eljárás alatt álló (védője) kívánságára az elnök még a következő iratok felolvasását rendelte el:

(A felolvasott iratok iratjegyzéki számát a jegyzőkönyvbe be kell jegyezni.)

9. Az elnök felhívja a tanácstagokat, hogy nyilatkozzanak arra nézve, vajjon kívánnak-e még és mely irányban tájékozódni. A kívánt tájékoztatásokat az elnök megadta.

10. Miután a becsületügyi tanács tagjai közül már senki sem tartotta szükségesnek a tényállás további megvilágítását, az elnök az eljárás alatt állónak (védőjének) a szót annak hozzáadásával engedi át, hogy mindazt előadhatja, amit igazolásául és a vád megcáfolására felhozni akar.

11. Az eljárás alatt álló (védője) előadja:

(Most következik főbb vonásokban az eljárás alatt álló és esetleg védőjének, vagy mindkettőjüknek védő

beszéde, illetve védőiratuk felolvasása. A benyújtott védőiratot a jegyzőkönyvhöz kell csatolni.

..... (név) (az
(rendfokozat) mint védő eljárás alatt álló név-
aláírása)
(rendfokozata)

12. Miután az eljárás alatt álló (a védő) a jegyzőkönyvet aláírta, az eljárás alatt álló (a védő) a tanács-termet elhagyta, az elnök megnyitja a tanácskozást. A tanácskozás során az ügyet tömören összefoglalja*, majd felhívja a jelenlévőket, hogy jogukban áll véleményüket és észrevételeiket nyíltan és szabadon előadni.

13. (Név, rendfokozat) véleménye az, hogy

(Név, rendfokozat) annak a nézetének ad kifejezést, hogy

14. Az elnök azután minden lényegtelen dolog elhagyásával rámutat azokra a fontosabb mozzanatokra, amelyeknek a becsületügyi tanács határozatánál jelentőségük van.

15. A tanácskozás befejeztével az elnök elrendeli a szavazást az *előzetes* kérdésekre. (37. §. 1/h. és i. pontjai.)

16. Miután az előzetes kérdésekre megejtett szavazás eredménye nemleges volt, az elnök elrendeli a szavazást a *főkérdésekre*.

17. Az elnök a becsületügyi tanács tagjai által beadott szavazati jegyeket felolvassa és azután a szavazás eredményét a becsületügyi tanács tagjaival együtt megállapítja és a következőkép hirdeti ki:

18. A becsületügyi tanács egyhangúlag (szótöbbséggel) az állásbecsület megsértésére szóló a vesze-

* Az elnök összefoglalását írásban csatolja a jegyzőkönyvhöz.

lyeztetésre szóló, felmentésre szóló
szavazattal a következőképpen

határozott

(Következik a határozat és indokolása a 37. §. 1/l. alpontja értelmében.)

A határozat megszerkesztése után az elnök elrendelte a szavazójegyek megsemmisítését.

19. A megejtett szóbeli szavazás eredménye alapján a becsületügyi tanács (egyhangúlag, szótöbbséggel) a következő

indítványt

teszi:

a) az eljárás alatt álló következő kitüntetéseit (következik az ő szóbanforgó érdemrendjeinek, rendjeleinek, kitüntetéseinek és díszjelvényeinek felsorolása) el kellene vonni (meg kellene hagyni),

Indokolás

b) az eljárás alatt állónak altiszti (tisztési) rendfokozat odaítélhető (nem volna odaítélhető).

Indokolás

20. Az elnök végül még a titoktartás köteletségére figyelmezteti a becsületügyi tanács tagjait, majd a jegyzőkönyv lezárása és aláírása következik.

..... (név) (név)
m. kir. ... honv. ... ezred- m. kir. ... honv. ... ezred-
beli (rendfokozat) bel (rendfokozat)

..... (név) (név)
m. kir. ... honv. ... ezred- m. kir. ... honv. ... ezred-
beli (rendfokozat) bel (rendfokozat)

mint tanácstagok.

..... (név)
m. kir. honvéd ezredbeli (rendfokozat)
mint elnök.

7. számú melléklet.

Minta a 44. §. 2. pontjához.

M. kir. parancsnokságnak

Kelt év hó n. (Allomáshely.)

Kérem egykor viselt tiszti (tisztjelölti) rendfokozatomnak (a nyugállományban, a szolgálatonkívüli viszonyban, a tartalékban) visszaadását.

1/a. Név (ha változtatta, előbbi neve is).

1/b. Születési hely, év, hónap és nap, illetőségi hely, állampolgárság.

1/c. Vallása (ha változtatta, előbbi vallása is).

1/d. Volt rendfokozata és az időben állományilletékes csapatteste.

1/e. Jelenlegi esetleges legénységi rendfokozata és állományilletékes csapatteste.

1/f. (Itt sorolja fel jelenlegi további személyi viszonyait, nevezetesen családi állapotát, jelenlegi polgári foglalkozását vagy állását, vagyoni viszonyait.)

2/a. (Itt részletezze az általa végzett polgári és katonai iskolákat, békebeli katonai szolgálatait.)

2/b. (Részletezze különösen pontosan harctéri szolgálatát, az időbeni csapattestét és beosztását a hadszíntér feltüntetésével, esetleges fegyvertények idejét és helyét, sebesüléseit.)

2/c. Kitüntetései:

1. háborús

2. békebeli

(az esetleg elvont kitüntetéseket is fel kell sorolni.)

3. Egykor viselt tiszti rendfokozata elvesztésének ideje, oka és körülményei:

(Azt a bírói ítéletet, becsületügyi határozatot, vagy rendeletet, amely rendfokozatának vesztésére, vagy a rendfokozatáról való lemondásának elfogadására vonatkozik, eredetiben vagy hiteles másolatban mellékelje a folyamodó.)

4. A tiszti rendfokozat elvesztésétől a jelen kérvény benyújtásáig eltelt idő részletes leírása:

(Életkörülményeinek és magánviszonyainak időbeli sorrendben való felsorolásakor különösen azokat az adatokat kell pontosan felemlíteni, amelyek az állás-szerűség szempontjából fokozott jelentőséggel bírnak, tehát kereseti foglalkozásán kívül pl. az időközben kötött házasságának adatait, az ellene esetleg folyamatban volt bünvádi (fegyelmi) stb. eljárás okát és eredményét. Az állás-szerűség szempontjából jelentős adatait folyamodó hivatásos, vagy a hivatásos állományból származó nem-tényleges tisztek írásbeli nyilatkozatával támassza alá.)

5. Egykor viselt tiszti rendfokozatának visszaadását mely célból és mely érdemeire hivatkozva kéri?

6. Kérte-e már egykor viselt tiszti (tisztjelölti) rendfokozatának visszaadását, ha igen, mikor és mely parancsnokságnál és hol folyt le a visszahelyezési eljárás?

7. A forradalom és kommunizmus alatt tanúsított magatartása igazolt-e? Ha még nincs igazolva, igazolását mikor és hol kérte, avagy miért nem nyújtotta be erre vonatkozó kérvényét?

8. A visszahelyezési eljárásból és a tisztgyűlés előtti megjelenésből eredő személyi költségeit hajlandó-e viselni?

Kijelentem, hogy az egyes kérdőpontokra válaszomat legjobb tudásom és lelkiismeretem szerint az igaz-

sághoz híven adtam meg és tudomásul veszem, hogy ha bebizonyul, miszerint kérvényemben tudatosan az igazságtól eltérő adatot jelentettem be, ez a visszahelyezési eljárás azonnali beszüntetését vonja maga után. Adataim helytállóságának, valamint jelenlegi társadalmi állásom állásszerűségének igazolására a következő okmányokat, igazolványokat és nyilatkozatokat csatolom:

.....

.....

Összesen: darabot.

.....
(A folyamodó s. k. névaláírása és lakcíme)

8. számú melléklet.
Minta a 44. §. 7. pontjához.

A m kir. honvéd ezred becsületügyi választmánya.

Összefoglalás és vélemény

..... (folyamodó neve) rendfokozat visszaadási ügyében.

1. Folyamodó neve és személyi adatai:

(Itt fel kell sorolni folyamodó nevét, egykor viselt tiszti rendfokozatát, jelenlegi esetleges altiszti, tisztési rendfokozatát, jelenlegi és volt állományilletékes csapattestét, születési évét és helyét, illetőségét, vallását, családi állapotát, jelenlegi polgári foglalkozását vagy állását, vagyoni viszonyait. Ha nevét és vallását változtatta, a régi nevét, illetve vallását is fel kell tüntetni.)

2. Folyamodó háborús teljesítményei, sebesülései:

(Itt a hadjárat, hadszíntér és a fegyvernem megemlékezésével a beigazolt arcvonalszolgálat (hadifogság) idejét, továbbá sebesüléseinek közelebbi adatait kell ki- mutatni. Ha folyamodó eme adatait csak valószínűsíteni tudja, akkor ezt külön meg kell említeni.)

3. Folyamodó tulajdonosa

(fel kell sorolni összes rendjeleit (kitüntetéseit) és díszjelvényeit, amelyeknek adományozását (odaítélését) okmányokkal igazolta. Az esetleg elvont kitüntetések — e körülmény megemlékezésével — szintén fel kell sorolni.)

4. A forradalom és kommunizmus (hadifogság, elszakított területen töltött idő) alatti magatartása igazolt-e?*

* Azok, akik az 1918. évben 18-ik életévüket még nem érték el, az A—37-hez jelz. Szabályzat Függelék 2. §. 1. pont utolsó bekezdése értelmében az 1918—1919. évi forradalmi mozgalmak alatt tanúsított magatartásuk igazolása alól (igazolási eljárás alól) mentesek.

5. Az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatal nyilvántartásában szerepel-e?

6. A becsületügyi választmány megállapításainak eredménye a következő.

A) Ténvallás:

7. (következik az egykor viselt tiszti rendfokozat elvesztése idejének, okának és körülményeinek, az egykor terhél rótt cselekményeknek,)

8. (az azóta tanúsított magatartásának és életkörülményeinek,)

9. (végül az esetleges különös békeérdemeinek) (összefoglalásszerű ismertetése. Különösen az államatekintély szempontjából fokozott jelentőséggel bíró adatokat kell pontosan felemlíteni, tehát a kereseti foglalkozáson és a polgári társadalomban elfoglalt álláson kívül pld. az időközben kötött házasság adatait, a folyamodó ellen — tiszti rendfokozata elvesztése után — esetleg folyamatban volt bünvádi, fegyelmi stb. eljárás okát és eredményét.)

B) A becsületügyi választmány véleménye:

10. A tényállás, valamint az alább kifejtett indokok alapján a becsületügyi választmány egyhangú (2 szavazattal 1 ellenében alkotott)

véleménye

folyamodó egykor viselt tiszti (tisztjelölti) rendfokozatának visszaadása az állastekintéllyel összeegyeztethető (nem egyeztethető össze). — (Esetleg: — de csak a rendfokozat visszaadásának javasolása esetén — folyamodó forradalmak (hadifogság stb.) alatti magatartása „igazolt“.)

C) Indokolás:

11. (Itt fel kell sorolni mindazokat a körülményeket és indokokat amelyek alapján a becsületügyi választmány — a 44. § .1. pontjában foglaltak szem előtt tartásával — a Legfelsőbb kegyelem gyakorlására folyamodót javaslatba hozhatónak tartja.)

(Hely,) 19 . . évi hó . . . n.

.....	(név)	(név)
	(rendfokozat)		(rendfokozat)
	büv. tag		büv. tag

.....	(név)	(rendfokozat)
		büv. elnök.

Megjegyzés: Az „Összefoglalás“-ból másodpéldányt készíteni és azt a folyamodónak kiadni nem szabad.

A m. kir. . . honvéd gyalogezred becsületügyi választmánya.

Iratjegyzék *)

A (név) m. kir. . . . honvéd gyalogezredbeli (rendfokozat) becsületügyére vonatkozó iratokról.

Folyó- szám	Év, hó, nap	A beadványt intéző hatóság megnevezése, az ügyirat kelte és száma	A beadvány vagy intézkedés tárgya
1.	19 . . . november 2. honvéd gy. ezred pság. 19 . . . XI/2. 140/Kt.	A m. kir. . . . honvéd gyalogezred parancsnokának parancsa, mely-lyel a ténymegállapításokat el- rendeli. 1—a) X. Y. feljelentése. 1—b) A feljelentésnek (közelebbről megjelölendő) melléklete. 1—c) N. N. hadnagy igazoló jelen-tése.
2.	november 2. honvéd gy. ezred pság. 19 . . . XI/2. 150/Kt.	A m. kir. . . . honvéd gyalogezred pság átirata. 2—a) Az eljárás alatt álló minősít- vényi táblázatának kivonata. 2—b) Az eljárás alatt álló bünte- tési jegyzőkönyvi kivonata.
3.	november 3.	(Saját) S.	Az eljárás alatt álló megidézése (fogalmazvány).
4.	november 3.		A feljelentő megidézése. (Fogal- mazvány.)
5.	november 15.	M. (Magán- beadvány)	Az eljárás alatt állóval felvett jegyzőkönyv.
6.	november 15.	1921. XI/5.	Az eljárás alatt álló átvételi el- ismervénye megidézéséről. Az ügyiratokba betekintettem (Hely) 19 . . . november 15. (Név, rendfok.) (Név, rendfok.) védő eljárás alatt álló.
7.	november 16.		Jegyzőkönyv (név) kereskedő (a feljelentő) kihallgatásáról.

*) A megelőző, vagy kapcsolatos bünvádi, bü., vagy fegyelmi (bizottsági) eljárásra vonatkozó olyan iratokat, amelyek külön irat-jegyzékbe vannak foglalva, egy szám alatt kell felvenni.
Ujrafelvételi vagy visszahelyezési (rehabilitációs) eljárás esetében nem szabad a bü. alapeljárásra vonatkozó iratjegyzéket folytatni.

Folyó- szám	Év, hó, nap	A beadványt intéző hatóság megnevezése az ügyirat kelte és száma	A beadvány vagy intézkedés tárgya
8.	19 . . . november 18.	S.	(Név, rendfok.) felszólítása írás- beli nyilatkozattételre (kérdőív mellékelve).
9.	november 18.	S.	Tanuk megidézése (fogalmazvány)
10.	november 23.	M. 19 . . . XI/21.	(Név, rendfok.) nyilatkozata.
11.	november 24.		Jegyzőkönyv (név) ügynök kihall- gatásáról.
12.	november 24.		Jegyzőkönyv (név, rendfok.) ki- hallgatásáról.
13.	november 25. november 26.		Jegyzőkönyv (név, rendfok.) ki- hallgatásáról. Az eljárás alatt állóval felvett jegyzőkönyv folytatása.
14.	november 29.	S.	A m. kir. . . . állomásparancsnok- sághoz intézett megkeresés tanuk kihallgatása végett (3 kérdőív mellékelve).
15.	december 8.	A m. kir. . . . állomásparancs- nokság 1921. XII./5. 105/Kt.	A m. kir. . . . állomásparancsnok- ság átíratva a megejtett tanu- kihallgatásokról. 15—a) Jegyzőkönyv (név) (tizedes) kihallgatásáról. 15—b) Jegyzőkönyv (név) pincér kihallgatásáról. 15—c) Jegyzőkönyv (név) ügynök kihallgatásáról.
16.	december 10.	S.	Az eljárás alatt álló megidézése a végkihallgatásra (fogalmazvány).
17.	december 12.	M. 19 . . . XII/11.	Az eljárás alatt állónak a vég- kihallgatásra történt megidézésé- ről szóló átvételi elismervény.
18.	december 13.		Az eljárás alatt állóval végkihall- gatása alkalmával felvett jegyző- könyv. Az ügyiratokba betekintettem. (Hely és kelt). (Név, rendfok.) (Név, rendfok.) védő eljárás alatt álló.

Folyó- szám	Év, hó, nap	A beadványt intéző hatóság megnevezése. az ügyirat kelte és száma	A beadvány vagy intézkedés tárgya
19.	19 . . . december 22.		E l ő a d á s A naplózott iratok hiánytalanul megvannak. (Hely és kelt.) (Név, rendfokozat) a becsületügyi választmány elnöke.
20.	19 . . . január 6.	. . . honvéd gy. ezred pság. 19 . . . I/3. 5/Kt.	A tisztgyűlés összehívására vo- natkozó parancs.
21.	január 6.		Az eljárás alatt állónak a tiszti- gyűlésre való megidézése.
22.	január 8.	M. 19 . . . I/7.	Az eljárás alatt álló átvételi el- ismervénye megidézéséről.
23.	január 16.		A tisztgyűlésről felvett jegyző- könyv. 23—a) A védő meghatalmazása. 23—b) Védőirat. 23—c) Összefoglalás. A naplózott iratok hiánytalanul megvannak. (Hely és kelt.) (Név és rendfokozat) a tisztgyűlés elnöke.
24.	január 22.	. . . honv. hadtest- parancsnokság 19 . . . I/21. 24/el.	A m. kir. . . . honvéd hadtest- parancsnok rendelete a végtár- gyalás megtartása tárgyában.
25.	január 30.		A becsületügyi tanács tárgyalá- sának elrendelése és az eljárás alatt álló megidézése (fogalmaz- vány). 25—a) Feladóvevény.
26.	február 4.	M. 19 . . . II/1.	Az eljárás alatt állónak átvételi elismervénye megidézéséről.
27.	február 10.		A becsületügyi tanács tárgyalási jegyzőkönyve. 27—a) A védő meghatalmazása. 27—b) Védőirat. 27—c) Összefoglalás. A naplózott iratok hiánytalanul megvannak. (Hely és kelt.) (Név és rendfokozat) a becsüle ügyi tanács elnöke.

Megjegyzés: A 2. rovatba azt a napot kell írni, amelyen az ügy-
irat a becsületügyi választmányhoz (tanácshoz) beérkezett, illetve
amelyen az illető jegyzőkönyvet, fogalmazványt stb. az utóbbiaknál
szerkesztették.

FÜGGELÉK.

I.

Becsületügyek (lovagias ügyek) intézése általában.

1. A tisztikar egységének folyamánya az, hogy az egyes tisztek cselekményei elválaszthatatlanok a tisztikar hírnevétől és tekintélyétől.

Éppen ez okból jut különös jelentőséghez a tisztikar tagjainak a lovagias ügyekben tanúsított magatartása. Ezekben az ügyekben ugyanis a tisztikar minduntalan közvetlen érintkezésbe jut a polgári társadalomnak a lovagias eljárás szükségességét elismerő előkelő rétegeivel.

Ez a körülmény mind a parancsnokokra, mind a tisztikar tagjaira különleges kötelességeket ró, nevezetesen:

a) minden parancsnoknak fontos kötelessége, hogy alárendelt tisztikarát lovagias gondolkodásra és cselekvésre nevelje, annak a becsületről alkotott, amúgy is fejlett és érzékeny felfogását szakadatlanul finomítsa, hogy ezáltal a tisztikar az e tekintetben kivívott megkülönböztetett helyzetét a jövőben is fenntarthassa és biztosíthassa;

b) a lovagias ügyekben szereplő tisztek tekintsék magukat az állástekintély letéteményeseinek, ne téveszszék szem előtt a tisztikarban ápolt nemes hagyományokat, intézzék el a rájuk bízott becsületügyet mindenkor

lelkiismeretesen, igazságosan, gyorsan és öregbítsék ezáltal is a tisztikar hagyományos jó hírnevét és tekintélyét.

II.

Tisztek között felmerült lovagias ügyek elintézése alkalmával követendő eljárás.

2. Tiszt megbízottul rendszerint csak tiszteket kérhet fel. Más megbízottak felkérését csak egészen kivételes és kényszerítő körülmények indokolhatják. Szükség esetén a tiszt jogosult parancsnokához, vagy a legközelebbi állomásparancsnoksághoz forduljon.*

3. A megbízatásnak tiszt részéről történt felkérés esetén való elvállalása bajtársi szolgálat. (Szolg. Szab. I. Rész, 30. pontja.) A megbízás vállalása elől csak kivételes és kényszerítő körülmények fennforgása esetében szabad kitérni.

4. A megbízottak a rájuk bízott lovagias ügyet a tiszti lovagias felfogás és a tisztekre kötelező különleges rendelkezések szem előtt tartásával a polgári társadalomban elfogadott bármely párbajkódex szerint intézhetik.

5. A megbízottak igyekezzenek a rájuk bízott lovagias ügyet békésen elintézni és csak akkor válasszák a fegyveres elintézés módját, ha a sértés olyan súlyos, hogy a békés elintézés nem férne össze a becsület követelményeivel.

* A megbízottak fölkerésénél legyen figyelemmel a tiszt arra, hogy elvileg rendfokozatának és állományviszonyának, valamint ellenfele korának, társadalmi állásának megfelelő megbízottakat kérjen fel, valamint arra is, hogy megbízottainak érzékeny anyagi kiadásokat ne okozzon.

Lovagias ügyekkel kapcsolatban felmerült kiadásokat nem lehet a kincstár terhére felszámítani.

6. A tiszt megbízottaihoz minden esetben, tehát akkor is, ha felkérésük élő szóval történt, a tényállás rövid leírását tartalmazó megbízó levelet köteles intézni. A megbízottak viszont ne csak a tényállás teljes tisztázására, hanem az ügy hátterének megismerésére is törekedjenek, mert csak ily eljárás biztosíthatja a lelkiismeretes, igazságos és méltányos elintézést.

A tényállást kivételes vagy különösen súlyos esetben bü. előzetes megállapítások keretében is tisztázni lehet. (Függelék 35. g) pontja.)

7. Csupán a felek közvetlen megegyezése alapján, tehát előzetes tárgyalások nélkül, tanuk jelenlétében párviadalnak tisztek között még a párbajkódexek szerint, megengedett esetekben sem lehet helye, mert a tisztikar tagjai cselekményeikért a tisztikarral szemben is felelősek.

8. A megbízottak a lovagias ügy minden fontos mozzanatát jegyzőkönyvbe kötelesek foglalni. A jegyzőkönyvnek az egyébként szokásos alakítások mellett feltétlenül tartalmaznia kell:

a) az ügyben szereplő felek és megbízottaik állományviszonyát, rendfokozatát, csapattestét vagy lakóhelyét,

b) a használt kódexet,

c) a kihívás okát,

d) a lehetőleg egyhangúlag megállapított rövid tényállást,

e) a tényállás alapján annak megállapítását, vajjon történt-e sértés, kinek a részéről és mily fokú az; kölcsönös sértés esetén annak megállapítását is, hogy kit illetnek a sértett fél jogai,

f) a sértés fokával és módjával arányban álló elégtételt.

A megbízottak ne feledjék, hogy a közöttük felmerülő mindennemű véleménykülönbséget kiküszöbölni és ezáltal a tárgyalások folytatását, illetve az ügy be-

fejezését lehetővé tenni a párbaj-, (döntő-), vagy fegyverbíráóság hivatott.

9. Tilos tiszttel szemben becsületbíráóságot megajánlani, vagy elfogadni.*

10. Párbaj-, (döntő-), vagy fegyverbíráóságban tisztek úgy elnöki, mint tagi minőségben résztvehetnek.**

Tisztek párbaj-, (döntő-), vagy fegyverbíráóságba úgy elnök, mint tagokként csak tényleges, vagy a hivatásos állományból származó nemtényleges (nyugállományú, szkv.) tiszteket kérhetnek fel, illetve hozhatnak javaslatba.

11. Lovagias ügyet tiszttel szemben egyoldalúan nem szabad lezárni. Ha a lovagias eljárás során oly körülmények merülnek fel, melyek egyébként a lovagias ügy egyoldalú befejezésére nyujtanának jogos alapot, a tárgyalásokat meg kell szakítani és a csonka jegyzőkönyvet a Becsületügyi Szabályzat 5. §. 2. pontja értelmében — jelentésképpen — bü. szempontból való elbírálásra az érdekelt tiszt jogosult parancsnokához kell előterjeszteni. Ezt az előterjesztést a rangban legidősebb megbízott eszközli.

12. Bünvádi vagy becsületügyi eljárás (előzetes bü. megállapítások) alatt álló tiszt az eljárás jogerős befejezéséig megbízotti, párbajbírói stb. tisztet nem vállalhat.

A tiszt azt a körülményt, hogy bünvádi vagy bü. eljárás (előzetes bü. megállapítások) alatt áll, meg-

* Tiszteknek becsületbíráóságban akár einökként, akár tagokként résztvenniök tilos.

** A becsületbíráóságot nem szabad összetéveszteni a párbaj-, (döntő-), vagy fegyverbíráósággal. A becsületbíráóság a kifogásolt fél párbajképessége és így közvetve becsülete felől van hivatva ítélni, ellenben a párbaj-, (döntő), vagy fegyverbíráóság a lovagias ügy elintézésének egyes részletkérdéseit dönti el.

bízottaival felkérésük alkalmával előzetes felszólítás nélkül is mindig közölni köteleles.

13. A tiszt az őt személyében ért sértésért tiszttel szemben — a 14., 15. és 16. pontban említett kivételes esetektől eltekintve — mindig lovagias úton törekszik elégtételre.*

14. Tiszt tiszttől ennek tanukihallgatás során tett vallomásaért, abban az esetben, ha az nem lépte át a kötelességszerű feleletadás keretét és személyi sértéseket sem tartalmazott, lovagias elégtételt nem kérhet.

15. Elöljárótól szolgálati ügyből kifolyólag esetleg elszenvedett sérelem orvoslása a panasz útjára tartozik.**

16. A katonai szolgálat körébe tartozó kötelesség teljesítésének elmulasztását csak a kísérő körülmények által indokolt igen kivételes esetben lehet lovagias úton elintézni.

A köteleles tisztelet mellőzése (Szolg. Szab. I. R. 83. és 533. pontja), előljáró cselekedetének kedvezőtlen bírálata (Szolg. Szab. I. R. 84. pontja), alárendelttel való megszegyenítő bánásmód (Szolg. Szab. I. R., 122. pontja), elvileg szolgálati úton való elintézés követel és kivételesen akkor intézhető el lovagias úton, ha a kísérő körülmények, mint amilyenek például a sértő cselekményeknek szolgálaton kívül, társaságban való elkövetése, a cselekményeknek szigorú értelemben vett szolgálati jellegét elhomályosítják és azt bizonyos vonatkozásban magánüggé is teszik.***

17. Ha a megbízottak, vagy a párbaj- (döntő-) bíróság

* Nem tisztekkel szemben követendő eljárást a Függelek 20. pontja tartalmazza.

** Az a tiszt, aki előljárójától szolgálati ügyből folyólag lovagias úton elégtételt kér, a katonai büntetőtvénnykönyvről szóló 1930. II. t.-c. 71. §-a értelmében függelem-sértés büntette miatt 5 évig terjedhető börtönnel büntethető. Ezt a rendelkezést akkor is alkalmazni kell, ha az előljárói viszony időközben megszűnt.

*** Elbírálás tekintetében lásd a Függelek 38/d. pontját.

sértés fennforgását állapítja meg, tiszték között sajnálkozással elégtételt adni nem lehet.

Sajnálkozni csak valamely sértés látszata (pld.: vélt udvariatlanság) esetében lehet, különösképpen akkor, ha a tiszt fejlett lovagias érzése és felfogása a sajnálkozás kifejezését hölgyel vagy idősebb bajtársal szemben, mint tiszteletének kifejezését, vagy teljes jóhiszeműségének bizonyosságát, önként ajánlja fel.

18. Becsület (lovagias) ügyeknek az állásfelfogás és a tisztiállás követelményeinek megfelelő igazságos, gyors és megnyugtató elintézése érdekében mind a feleknek, mind a megbízottaknak jogukban áll, hogy felmerült kételyek eloszlatása végett — a Bü. Szab. 48. §-ában meghatározott keretek között — a becsületügyi választmányhoz forduljanak tanácsért.

III.

Tiszték és honvéd tisztviselők (tisztviselőjelöltek) között felmerült lovagias ügyek elintézése alkalmával követendő eljárás.

19. Tiszt és honvéd tisztviselő (tisztviselőjelölt) között felmerült lovagias ügyben a Függlék II. fejezetében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.*

IV.

Tiszték és becsületügyi eljárás alá nem tartozó személyek között felmerült lovagias ügyek intézésénél, vagy becsületügyi eljárás alá nem tartozó megbízottakkal folytatott tárgyalás alkalmával követendő eljárás.

20. A tisztnek bü. eljárás alá nem tartozó személy által elkövetett sértés esetén is *elsősorban* lovagias úton

* Lásd 37. pont lábjegyzetét is.

kell az elégtételszerzésre törekednie és csak ha ily úton nem juthat elégtételhez, veheti igénybe az elégtételszerzés más módját.

Csak kivételes és különös körülmények közt, nevezetesen, ha a sértés kifejezetten a tiszt szolgálatának gyakorlására, vagy valamely hivatalos eljárás (bűnvádi, bü., polgári peres, vagy fegyelmi stb. eljárás) során, vagy azzal kapcsolatban tanusított magatartására vonatkozik, avagy, ha a sértő társadalmi állása, büntetett előélete, vagy egyéb körülmények folytán — a párbajkódexek értelmében — párbajképtelen egyén: van jogában, illetve kötelessége a tisztnek az elégtétel megszerzésére más úton törekedni.

Kétes esetekben az elégtételszerzésnek lovagias úton való bevezetése célszerű, nehogy a bűnvádi eljárás eredményes befejezéséhez szükséges föltételek esetleges hiánya következtében a tiszt az elégtételtől végleg elessék.

A büv. tanácsadási kötelessége tekintetében a Becsületügyi Szabályzat 48. §-a tartalmaz rendelkezéseket.*

21. Megbízottakként működő tisztéknek már a tárgyalások megkezdésekor meg kell állapodniok a többi megbízottal abban, hogy a tárgyalást mely kódex alapján fogják lefolytatni. Ezt a megállapodást jegyzőkönyvbe kell foglalni.

A bü. eljárás alá nem tartozó feleket vagy megbízottakat arra felszólítani, hogy a lovagias ügy elintézése tekintetében magukat a katonai Becsületügyi Szabályzat Függlék rendelkezéseinek alávessék, nem kell. Ha azonban az érdekeltek önként tesznek ily ajánlatot, azt el kell fogadni és jegyzőkönyvbe kell foglalni.

Becsületügyi eljárás alá nem tartozó személlyel felmerült lovagias ügy tárgyalása során az érdekelt tiszti megbízottak tartsák szigorúan szem előtt a tár-

* A tanácskérésnél mindig figyelemmel kell lenni arra, hogy a kihívás határideje betartható legyen.

gyalás alapjaként elfogadott párbajkódex szabályait és az ellenfél megbizottaival egyetértve intézzék el az ügyet úgy, hogy a feleket az elintézés eredményeképpen semmiféle igazságtalanság, sérelem, vagy megaláztatás ne érje. Az ellenfél megbizottai iránt legyenek mindenkor méltányosak és lovagiasak.

22. A megbizottak közt a lovagias ügy mikénti elintézése tekintetében felmerülő bárminémű nézeteltérés kiküszöbölésére a párbaj- (döntő-), illetőleg fegyverbíró-ság van hivatva. Ha tehát a lovagias ügy elintézése közben ily természetű akadályok merülnének fel, a tiszti megbizottak azokat a megfelelő bíróság megajánlásával kezdeményezőleg hárítsák el.

A megajánlott párbaj- (döntő-) vagy fegyverbíró-ságot csak akkor lehet visszautasítani, ha a megajánlás a párbajkódexekben biztosított jogokat vagy kötelességeket érint, ellenkező esetben a felajánlás visszautasítása, vagy e bíróságok döntésének el nem fogadása a lovagias elégtételadás megtagadásával egyenlő megítélés alá esik.

A tiszt megbizottai a párbaj- (döntő-), illetőleg fegyverbíró-ság elnöke és tagjai gyanánt csak tényleges, vagy olyan nemtényleges tisztet kérhetnek fel, illetve hozhatnak javaslatba, aki hivatásos tiszt volt.

23. A tiszt ellen felajánlott becsületbíróságot elfogadni tilos. Ha a becsületügyi eljárás alá nem tartozó ellenfél vagy megbizottai a tiszt ellen olyan körülményeket hoznak fel, amelyek a tiszt becsületét látszanak érinteni, a becsületbíróság egybehívása helyett a tárgyalás eddigi menetét magábafooglaló jegyzőkönyvet — vagy jelentést — kell a jogosult parancsnokhoz bü. elbírálás végett előterjeszteni. (Függelék 11. pontja.) A jogosult parancsnok döntése, illetőleg a tisztikarnak a bü. eljárás során való ítélezése, azután egyenlő értékű a becsületbíróság határozatával.

24. A tiszt vagy megbizottai becsületügyi eljárás alá nem tartozó ellenféllel szemben a párbajkódexek sze-

rint megengedett esetekben becsületbíróság egybehívását kérhetik. A becsületbíróság határozatát a további tárgyalások alapjául el kell fogadni.

A becsületbíróságban tisztek ilyen esetben sem működhetnek közre.

25. Katonai bünvádi eljárás során közönséges bűncselekményért lefokozott, vagy becsületügyi eljárás következtében rendfokozatát veszített, végül polgári büntetőbírói eljárással kapcsolatban bármely büntett, illetve haszonlesésből eredő bármely vétség vagy kihágás miatt a 4. §. 1. pont értelmében közigazgatási úton elbocsátott volt tiszt párbajképességét becsületbíróság által felülbíráltatni nem szabad.

Ilyen volt tiszt párbajképességét — a tisztikarral szemben — csak egykor viselt tiszti rendfokozatának visszaadása által szerzi vissza.

26. Minden más esetben, nevezetesen, ha a tisztet katonai bűncselekménnyel kapcsolatban fokozták volna le, avagy ha tiszti rendfokozatáról bünvádi eljárás során, vagy a becsületügyi eljárás elkerülése végett lemondott, végül ha közigazgatási úton történt elbocsátása nem a 25. pontban felsorolt okokból következett volna be: az érintett volt tiszt párbajképességét el kell ismerni, ha magát — volt rendfokozata szerint illetékes — becsületügyi választmány döntésének aláveti és e döntés számára kedvező.

A becsületügyi választmány tárgyalásához és döntéséhez szükséges adatokat a megbizottak vagy a becsületügyi választmány kérésére a m. kir. honvéd vezérkar főnöke bocsátja rendelkezésre.

27. Ha becsületügyi eljárás alá nem tartozó személy tiszttel szemben fölmerült igen kényes természetű ügyét a párbajkódexek megengedte esetekben tanuk igénybevételével kívánja elintézni, az érdekelt tiszt tanui tisztek is lehetnek.

28. Ha becsületügyi eljárás alá nem tartozó ellen-

fél a megbízottaknak a lovagias fegyveres elintézésre vonatkozó jegyzőkönyvi megállapodása után a tisztre ily esetben kötelező előzetes parancsnoki jóváhagyást nem hajlandó bevárni, a párbajt a kódexszabta időn belül meg kell vívni.

29. Párbajellenes meggyőződésű egyéneknek, valamint olyan egyesület tagjának képviselőjét, amely alapszabályaiban a párbajt, mint elintézési módot, elveti, tiszttal nem vállalhatja.*

30. Párbajképtelen egyén részéről követelt fegyveres kiálláshoz a tisztnak jogosult parancsnoka előzetes engedélyét kell kikérnie.

31. Lovagias ügyre vonatkozó nyilatkozat sajtóban csak a jogosult parancsnok előzetes jóváhagyása alapján és az általa engedélyezett szövegben tehető közzé.

V.

Tiszt és lelkész között felmerült ügy elintézése békéltető eljárás útján.

32. Tisztnak lelkésszel felmerült ügyét nem szabad a szorosan vett lovagias keretek között, tehát a párbaj-kódexek szabályai alapján intézni.

Mindamellett ily esetben is meg kell a tisztnak kísérelnie két tiszt útján a felmerült sérelemnek, illetőleg ellentétnek a tiszt és lelkészi állás és hivatás követelményeket kielégítő tapintatos és bajtársi elintézését. (Békéltető eljárás.)

Ha ez nem jár sikerrel, a sérelmet szenvedő tiszt honvéd lelkész ellen ennek előljáró katonai hatóságánál, polgári lelkész ellen pedig egyházi hatóságánál tesz

* Tényleges állományú tisztek politikai vagy politikai háttérű ügyekben sem megbízotti, sem döntőbírói tisztséget nem vállalhatnak.

— jogosult parancsnoka útján — feljelentést. Bűnvádi eljárást lelkész ellen folyamatba tenni — ha csak a sérülés valamely hivatalból üldözendő bűncselekmény tényálladékát nem meríti ki — kizárólag az érdekelt tiszt jogosult parancsnokának engedélye alapján lehet.

A sérelmet szenvedő lelkész a tiszt ellen följelentését a Becsületügyi Szabályzat 5. §-ának 2. pontja értelmében a tiszt előljáró (jogosult) parancsnokánál teszi meg.*

VI.

Bejelentési kötelesség, lovagias ügyek jegyzőkönyveinek előterjesztése, fegyveres elintézéshez előzetes jóváhagyás megszerzése.

33. Az a tényleges állományú tiszt, akinek lovagias ügye támad, köteles ezt a körülményt az ügynek, a benne szereplő személyeknek és az általa már bevezetett intézkedéseknek rövid megemlékezésével, valamennyi előljárójának, egészen jogosult parancsnokáig, haladéktalanul és a legcélravezetőbb módon bejelenteni.

Az előljáróknak ezen bejelentés kapcsán joguk van a tisztikar tekintélye érdekében szükséges irányítást megadni, viszont kötelességük az érdekelt tisztet kérelmére az ügy elintézésében minden vonatkozásban támogatni. (Függelék 1. a. pontja.)

34. Tiszti megbízottaknak lovagias ügyek békés befejezéséhez, illetőleg lezárásához az elbírálásra jogosult parancsnok előzetes hozzájárulását a 35. pontban foglalt kivételektől eltekintve, megszerezniük nem kell.

*A békéltető eljárásban közreműködött tisztek annak lefolyásáról és eredményéről megbízójukat jegyzőkönyv helyett levélben értesítsék még akkor is, ha netán a lelkész is két közvetítő bajtárs megnevezésének jogával, ennél fogva az ügyet kétoldalúan tárgyalták, illetőleg intézték el.

Az általuk elintézett ily lovagias ügy jegyzőkönyvének egy — mindkét fél egy-egy megbízottja által hitelesített — másolati példányát azonban a rangban legidősebb megbízott a tiszti álláskövetelmények szempontjából szükséges felülbírálás végett a rangban legidősebb fél jogosult parancsnokához utólag előterjeszteni köteles.

Ez az utólagos előterjesztési kötelesség tiszteknek bü. eljárás alá nem tartozó személlyel szemben keletkezett lovagias ügyére is vonatkozik.

35. A 34. pontban foglalt általános érvényű szabálytól eltérően a megbízottak — békés elintézés lehetősége esetén is — kötelesek a lovagias ügy jegyzőkönyvét előzetes jóváhagyásra a jogosult parancsnokhoz előterjeszteni, ha:

a) az érdekelt tisztek valamelyike ellen bűnvádi vagy becsületügyi eljárás, avagy előzetes bü. megállapítások folynak (Függelék 12. pontja),

b) ha a megbízottak a tényállás alapján úgy látják, hogy az ügyben szereplő tisztek valamelyikének egyéni becsülete, vagy a tisztiállás közös becsülete érintve van, ennél fogva a Bü. Szab. 5. §-ának 2. pontja értelmében jelentéstételre amúgy is kötelezve volnának,

c) ha a lovagias ügy tárgyalása során oly körülmény merülne fel, mely bü. eljárás alá nem tartozó ellenféllel szemben a lovagias ügy egyoldalú befejezésére nyújthatna jogos alapot (Függelék 11. pontja),

d) ha a lovagias ügy tárgya egyszersmind bűnvádi vagy fegyelmi megtorlást igénylő cselekmény (Függelék 16. pontja),

e) ha a bü. eljárás alá nem tartozó ellenfél vagy megbízottai a tisztre vonatkozólag olyan bejelentést tettek, amelynek következtében bü. eljárás alá nem tartozó egyénnel szemben becsületbírói ítéletre volna szükség (Függelék 23. pontja),

f) ha a tisztet nyilvánosan (sajtóban) ért támadás

következtében a megbízottak elégtételképpen sajtónyilatkozatban is megállapodtak (Függelék 31. pontja),

g) kivételesen és csak tisztek között felmerült ügyben, ha az ügynek különösen nagy terjedelme vagy kuszáltsága, avagy hivatalos eljárással való összefüggése következtében a megbízottak bonyodalmak elkerülése végett a jogosult parancsnok irányítását, vagy a tényállásnak a büv. által való felderítését egyhangúlag szükségesnek tartják, avagy ha a megbízottak között felmerült véleménykülönbség eldöntésére a párbaj vagy döntőbírói nem látszik alkalmasnak.*

36. Előzetes jóváhagyás végett elő kell terjeszteni minden oly ügyre vonatkozó jegyzőkönyvet, melyben a megbízottak fegyveres elintézésben állapodtak meg.

Kivételt képez a Függelék 28. pontjában említett eset, amikor is azonban a jegyzőkönyv utólagos előterjesztése kötelező.

VII.

A jogosult parancsnok kötelességei. (Lovagias ügyek elbírálása.)

37. A lovagias ügyek elbírálására mindig a rangban idősebb fél jogosult parancsnoka hivatott (Bü. Szab. 6. §. 4. pontja.) **

* Tisztnek bü. eljárás alá nem tartozó személlyel felmerült hasonló ügyét a megbízottként működő tisztek még ilyen körülmények között is csupán a párbajkódex szabályai szerint intézhetik, mert bü. eljárás alá nem tartozó személy ügyében katonai parancsnokság vagy bü. szerv sem döntésre, sem irányításra nem hivatott.

** Honvéd tisztviselők és tisztviselőjelöltek ügyeiben a honvédelmi miniszter gyakorolja a jogosult parancsnok jogkörét.

Tiszt és honvéd tisztviselő (tisztviselőjelölt) közt felmerült lovagias ügyben a tiszt jogosult parancsnokán kívül a honvéd tisztviselőre nézve a jogosult parancsnok jogkörét gyakorló honvédelmi miniszter is elbírálja az ügyet.

38. A jogosult parancsnok e Függelék 1. pontjában előírt kötelességeinek szem előtt tartásával az előterjesztett jegyzőkönyv alapján bírálja el:

a) vajjon az ügy a tiszti lovagias felfogás és álláskövetelmények szerint mind érdemi, mind alaki tekintetben helytálló és megnyugtató elintézést, illetve befejezést nyert-e,

b) habár az ügy elintézése érdemben helytállónak mutatkozik, nem szükséges-e a felek vagy megbizottak által elkövetett alaki természetű mulasztásoknak jövőbeni miheztartás céljából való megjelölése, avagy — csak tisztek között felmerült ügyben — az ügynek a parancsnok útmutatása szerint leendő újbóli tárgyalása,

c) hogy, ámbár a lovagias ügy tárgyául szolgáló sértésért a személyi elégtételt a lovagias eljárás keretében megadták, nem szükséges-e, hogy a parancsnok az állástekintélyt is érintő cselekményért a sértést elkövetett tiszt eljárását külön kifogással illesse, vagy fegyelmi úton megtorolja,

d) hogy abban az esetben, ha a lovagias ügy tárgya egyúttal a Szolg. Szab. rendelkezéseibe ütköző fegyelmi kihágást is képez (Függelék 16. pontja), nem szükséges-e a lovagias eljárás megszüntetésével az ügyben csak szolgálati úton eljárni,

e) vajjon az ügy nem tartozik-e bűnvádi eljárás alá, illetőleg nincs-e az ügyben szereplő tisztek cselekménye által az egyéni, vagy a tiszti állás közös becsülete érintve.

39. A parancsnok, ha szükségesnek tartja, döntéséhez a bűv. véleményét is beszerezheti. Ezt a véleményt a bűv. mindig soronkívül és a lehető legrövidebb időn belül köteles parancsnokához előterjeszteni.

40. A parancsnok elbírálásának eredményét mind békés, mind fegyveres elintézés esetén soronkívül és rendszerint a rangban legidősebb megbizott útján kö-

zölje, ha pedig valamely más intézkedést is szükségesnek tart, azt egyidejűleg tegye meg.

41. Ha a lovagias ügyben érdekelt tiszti felek valamelyike ellen becsületcsorbító cselekmények miatt bűnvádi vagy bű. eljárás, avagy előzetes bű. megállapítás van folyamatban (Függelék 35/a. pontja) a parancsnok hivatott dönteni afelől, hogy a felmerült lovagias ügynek lovagias keretek között való elintézését engedélyezi-e, avagy az ügyet a folyamatban lévő eljárás jogerős befejezéséig függőben tartja.

Ha a lovagias ügy tárgya a bűnvádi vagy a becsületügyi eljárás (előzetes bű. megállapítások) tárgyával kapcsolatos, a lovagias ügy elintézését az illető eljárás befejezéséig minden esetben függőben kell tartani.

42. Ha közönséges bűncselekmény miatt elrendelt bűnvádi vagy becsületügyi eljárás következtében az érdekelt tisztek valamelyike rendfokozatát elvesztette, akkor a becsület (lovagias) ügy is befejezést nyert.

Ellenkező esetben a jogosult parancsnok, vagy ha bű. eljárás is volt folyamatban, a bű. eljárás jóváhagyására hivatott parancsnok dönt arra nézve, hogy a bírói ítélettel kiszabott büntetés, avagy a becsületügyi eljárás eredményeként adott intés vagy fegyelmi fenytés a sértett tiszti félnek elégtételül szolgál-e, avagy az ügy lovagias elintézésének is szabad folyást enged.

Bű. eljárás alá nem tartozó ellenfélnek bírói büntetés, vagy becsületügyi eljárás eredményeként adott intés, avagy fegyelmi fenytés elégtételül nem szolgálhat.

43. Szakorvosi lelettel (véleménnyel) elmebetegnek nyilvánított, vagy ily okból gondnokság alatt álló ellenféllel szemben lovagias elintézésnek nincsen helye.*

* Amennyiben csökkent beszámíthatóság esetéről van szó, a lovagias elégtételadás és vevési képesség tekintetében esetenkénti elbírálásnak van helye.

VIII.

Lovagias ügyek intézésében közreműködő tisztek által elkövetett mulasztások elbírálása.

44. A tisztikar egységéből folyik, hogy a megbízottak nemcsak megbizójuk, hanem a tisztikar iránt is felelősséggel tartoznak. Minden olyan esetben tehát, amidőn lovagias ügyet a megbízottak stb.-ként működő tisztek esetleges lelkiismeretlensége, kötelességsértése, vagy macassága következtében nem lehetett az álláskövetelmények szerint elintézni, a vétkes tiszteket felelősségre kell vonni.

Erre a felelősségrevonásra a vétkes tisztek jogosult parancsnoka van hivatva és az fegyelmi úton vagy becsületügyi eljárás keretében történhetik.*

45. Jóhiszemű — bár helytelen — eljárás esetében nem megtorlásnak, hanem oktatásnak vagy irányításnak van helye.

* A 6. §. 4. pontja ily esetekben is érvényes.

TARTALOMJEGYZÉK.

I. FEJEZET.

Általános rendelkezések.

1. §. A becsületügyi eljárás célja és tárgya	3
2. §. A becsületügyi szabályzat hatálya	4
3. §. Megelőző bűnvádi eljárás után becsületügyi elbírálás	4
4. §. Rendfokozatból elbocsátás becsületügyi eljárás nélkül	5

II. FEJEZET.

A becsületügyi eljárásról általában

5. §. Becsületügyi eljárás megindítása	11
6. §. Becsületügyi eljárás elrendelésére jogosult parancsnokok	11
7. §. A becsületügyi eljárás tagozódása, a jóváhagyásra hivatott parancsnokok, becsületügyek bejelentése	16
8. §. A jogosult parancsnok kötelességei feljelentés esetén	19
9. §. A becsületügyi eljárás megszakítása	20
10. §. Kizárási okok	22
11. §. Az eljárás alatt álló jogai és kötelességei	24
12. §. A védő (képviselő) jogai és kötelességei	26
13. §. Az állásbecsület megóvásának kötelezettsége, a ténymegállapítások gyors végrehajtása, titoktartás	27

III. FEJEZET.

A tényfelderítő eljárás

14. §. A tényfelderítő eljárás elrendelése	29
15. §. Becsületügyi választmányok	31

16. §. Főtiszti becsületügyi választmányok	32
17. §. Törzstiszti becsületügyi választmányok	33
18. §. Tábornoki becsületügyi választmány	34
19. §. Kivételek a becsületügyi választmányok általános illetékessége alól	35
20. §. A tényfelderítő eljárás végrehajtása	37
21. §. A jogosult parancsnok teendői a becsületügyi választmány indítványának előterjesztése után	45
22. §. A jóváhagyásra hivatott parancsnok teendői	46

IV. FEJEZET

A tisztigyűlés.

23. §. A tisztigyűlés rendeltetése	47
24. §. A tisztigyűlés megalakulása	48
25. §. A jogosult parancsnok intézkedései a tisztigyűlés egybehívására	50
26. §. A tisztigyűlés elnökének kötelességei, a tisztigyűlés lefolyása	52
27. §. A jogosult parancsnok teendői a tisztigyűlés után	56
28. §. A bü. eljárás jóváhagyására hivatott pk. intézkedései a tisztigyűlés határozata alapján	58

V. FEJEZET

A becsületügyi tanács tárgyalása, végtárgyalás

29. §. A végtárgyalás célja	61
30. §. Becsületügyi tanácsok általában	62
31. §. Főtiszti becsületügyi tanácsok	63
32. §. Törzstiszti becsületügyi tanácsok	65
33. §. Tábornoki becsületügyi tanács	66
34. §. A becsületügyi tanácsok illetékessége, átutalás stb.	66
35. §. A jóváhagyásra hivatott parancsnok intézkedése a végtárgyalás megtartása céljából	67
36. §. A bü. tanács elnökének jogai és kötelességei	68
37. §. A végtárgyalás lefolyása	70
38. §. A jóváhagyásra hivatott parancsnok intézkedései a végtárgyalás után	74
39. §. A jogerős véghatározat következményei	76
40. §. A véghatározat közzlése, kihirdetése, a becsületügyi iratok előterjesztése	78

VI. FEJEZET

Különleges rendelkezések

41. §. Vádkiterjesztés	81
42. §. Újrafelvételi eljárás	82
43. §. Tiszti rendfokozatról való lemondás	84
44. §. Rendfokozat visszaadása kegyelmi úton (Rehabilitáció)	87
45. §. Az újrafelvett katonai bünvádi eljárás kedvező eredménye, vagy a jogegység érdekében használt semmiségi panasz folytán hozott ítélet alapján az előbb viselt tiszti (tisztjelölti) rendfokozatba való visszahelyezés körül követendő eljárás	93
46. §. Illetmények	97
47. §. A becsületügyi iratok kezelése, megőrzése és kiadása	99
48. §. A becsületügyi választmányok véleményadási joga és tanácsadási kötelessége	101

Mellékletek, minták

1. sz. Jegyzőkönyv az eljárás alatt álló kihallgatásról (20. §.)	103
2. sz. Jegyzőkönyv tisztnek tanukénti kihallgatásáról (20. §.)	108
3. sz. Jegyzőkönyv polgári egyénnek tanukénti kihallgatásáról (20. §.)	110
4. sz. A becsületügyi választmány előadása (20. §.)	112
5. sz. Jegyzőkönyv a tisztigyűlés tárgyalásáról (26. §.)	116
6. sz. Jegyzőkönyv a becsületügyi tanács tárgyalásáról (37. §.)	120
7. sz. A visszahelyezés (rehabilitáció) iránti kérvény (44. §.)	124
8. sz. Összefoglalás és vélemény a visszahelyezési eljáráshoz (44. §.)	127
9. sz. Az iratjegyzék (47. §.)	131

FÜGGELÉK

Becsületügyek (lovagias ügyek) intézése

I. Becsületügyek (lovagias ügyek) intézése általában	135
--	-----

II. Tisztek között felmerült lovagias ügyek elinté- zése alkalmával követendő eljárás	136
III. Tisztek és honvéd tisztviselők (tisztviselőjelöl- tek) között felmerült lovagias ügyek elinté- zése alkalmával követendő eljárás	140
IV. Tisztek és becsületügyi eljárás alá nem tartozó személyek között felmerült lovagias ügyek inte- zésénél, vagy becsületügyi eljárás alá nem tar- tozó megbízottakkal folytatott tárgyalás alkal- mával követendő eljárás	140
V. Tiszt és lelkész között felmerült ügy elinté- zése békéltető eljárás útján	144
VI. Bejelentési kötelesség, lovagias ügyek jegyző- könyveinek előterjesztése, fegyveres elintézes- hez előzetes jóváhagyás megszerzése	145
VII. A jogosult parancsnok kötelességei (Lovagias ügyek elbírálása)	147
VIII. Lovagias ügyek intézésében közreműködő tisz- tek által elkövetett mulasztások elbírálása	150

